Ч. 176 (14.719). ЛЬВІВ, четвер 12. серпня 1937 Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Примус затруднювати учасників воен за незалежність Польщі.

Денник Законів з 6. ц. м. опублікував закон з 2. липня ц. р., принятий соймом і сенатом про запевнення праці учасникам боротьби за незалежність Польщі.

Закон постановляє, що всі підприємства державні, самоврядні і приватні обовязані затруднювати на кожних 33 працівників бодай одного учасника воен за незалежність Польщі. Підприємці, які не приноровляться до цього, будуть карані адміністраційно арештом до 6 тижнів або гривною від 200 до 2.000 золотих.

До цієї справи незабаром повернемось.

Український Ремісничий Спортовий Клюб розвязаний.

Дня 10. ц. м. у вечірніх годинах немундурована поліція перевела ревізію в помешканні голови УРСК-у Михайла Щуровського, забираючи зі собою всі книги.

Ці самі поліційні агенти доручили письмо Городського Старостава, в якому Староство повідомляє, що розвязує Український Ремісничий Спортовий Клюб. У мотивах розвязання Староство подає, що УРСК не був зголошений у власти і його істнування не має правних підстав.

Як довідуємося, провід УРСК-у вислав відклик до Воєвідського Уряду.

Китайський уряд покидає Нанкін:

ТОКІО, 11. 8. ПАТ. Уряд у Нанкіні приготовив 6 кораблів, щоби перевезти центральний китайський уряд до Ган-кав. Японські обсерватори заявляють, що перенесення столиці з Нанкіну буде першим кроком марш. Чан-Кай-Шека, якщо прийде до переконання, що війни не дасться оминути. В Токіо переконані, що китайська влада признала Ган-ков кращим до оборони на випадок довшої війни. Китайські літаки в Нан-Чан матимуть лекше завдання оборони Нанкіну проти японських налетів, а урядові війська знайдуть точку опору на залізничому шляху Пекін-Ган-ков. Крім того китайський уряд диспонує 15-ма добре озброєними кораблями на Ян-Тсе, що боронитимуть доступу до Ган-кая японській фльоті. Ріку Ян-Тсе підмінують. Китайський уряд переконаний, що ці оборонні заходи дозволять йому вести війну цілими роками.

ЯПОНСЬКІ КОНСУЛІ ПОКИДАЮТЬ КИТАЙ.

ШАНГАЙ, 11. 8. ПАТ. Японський консуль у Ган-кав дістав доручення з Токіо покинути місто з урядовцями консуляту та останніми японськими громадянами. Японські консулі у Су-Чао і Ган-Чов передали обі японські концесії під опіку китайській владі.

Японія розписує позичку на війну.

ТОКІО, 11. 8. ПАТ. Японський банк запросив на завтра конференцію зі синдикатом банкирів, щоб обговорити умовини внутрішньої позички на кошти війни з Китаєм.

Уряд рішився випустити негайно першу траншу позички у висоті 100 міліонів єн з $3^{1}/_{2}$ відсотками. Речинець позички устійнять мабуть на 10 років.

БУДОВА ПЯТЬОХ ЛЕТОВИЩ КОЛО ТОКІО.

ТОКІО, 11. 8. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ почало праці над будовою 5-ох нових летовищ в найближчих околицях Токіо. Нові летовища мають зміцнити систему протилетунської оборони і матимуть велике значіння для повітряної комунікації.

200 совітських старшин орґанізує армію в Китаю проти Японії.

„Юнайтед Прес" повідомляє: Японські офіційні кола обвинувачують уже зовсім отверто СССР за активне встрявання до китайсько-японського конфлікту. Представник японської влади в Тієн-Тсіні заявив, що до Чагару приїхало 200 совітських старшин, щоби зорганізувати комуністичну армію до боротьби проти Японії. До провінції Чагар приїхало теж багато комуністичних аґітаторів. Ґен. Сун-Че-Юан, провідник політичної ради провінції Гопей-Чагар зрезиґнував з усіх своїх урядів і поселився в Го-Чейн на захід від Тієн-Тсіну.

НАРАДИ МАРШ. БЛЮХЕРА.

„Морнінґ Пост" повідомляє з Москви, що по кількаденних тайних нарадах зі Сталіном та іншими членами совітського уряду марш. Бліхер вернувся до Улан Батор, столиці совітської Монголії. Одночасно інші вищі совітські старшини покинули Москву і віїхали на Далекий Схід.

Совітський уряд доставить Китаєві воєнний матеріял і вишле своїх військових дорадників. В Улан-Батор марш. Бліхер передав армії Далекого Сходу 3 батерії важких і 6 батерій легких гармат та 200 скорострілів як дар центрального уряду.

З твердої кузні характерів.

Відрадні прояви національного відродження. Холмщини і Підляшшя.

Цілковито природно повстає раз-у-раз перед нашим громадянством питання:

„Чи наші маси виявляють досить відпорности на денаціоналізуючі впливи ріжних умовин і чинників?"

Коли, як чули ми голоси преси, національна відпорність мас у Галичині понизилася, то що вже казати про Волинь, Полісся та Холмщину з Підляшшям! Дехто на долю наших північно-західних земель дивиться дуже песимістично. Є й такі, що готові вже махнути на них прощальною рукою.

Підстава? Брак там українських шкіл, організацій, інтеліґентського проводу, видавництв, бібліотек і т. д.

Справді, це великий мінус по нашому боці, це — відрізані шляхи до поступу й розвитку. Але чи ці національно-культурні браки смертельні?

Нам здається, що однаково помиляються і занадто стривожені українські громадяни і надмірно оптимістичні деякі наші сусіди. До винародовлення навіть найбільш забутих Богом і людьми наших закутків так Волині, як і Полісся і Холмщини, ще значно далі, ніж декому здається.

Молот долі торощить хрупкий матеріял, але в той самий час кує крицю. Тяжкі умовини життя, негоди й небезпеки, ламаючи одних, загартовують і сталять других. Істнує навіть погляд, що сувора школа життя — найліпша школа. Зрештою, наш нарід нераз проходив через таку школу і не піддавався і не щез.

Песимізм деяких наших громадян і гуртків можна пояснити з одного боку, перечуленням, з другого — непорозумінням. Життя нації є одночасно й боротьбою, а де боротьба, там і небезпеки та жертви. В нашій боротьбі за національне істнування жертви в людях неминучі. Число цих жертв не є покажчиком ані поразки, ні безсилля. Буває й навпаки.

Українське громадянство повинно собі усвідомити, що в боротьбі за національну екзистенцію будемо ще мати немало втрат у людському матеріялі. Але одночасно наші політичні й громадські провідні кола повинні памятати, що нація, як така, під зовнішніми ударами загинути не може. Більше — вийде з боротьби перемож-

нею. Отже слід думати лише про якнайменше число жертв на шляху до цієї безсумнівної перемоги.

Треба памятати також про психо-динаміку народів, які, ідучи по шляху розвитку й сили, мусять на ньому поборювати ріжні перешкоди, а саме: про періоди обниження й підвищення життєвої енергії, притьмарення й вибухи свідомости, звільнювання і приспішування кроку. Подібні періоди находимо в історії всіх народів, що переживали поразки й невдачі.

Північно-західні землі, зокрема Холмщина з Підляшшям, дають нам дуже характеристичну ілюстрацію до чергування психо-статистики з психодинамікою життя народу. Час від 1918 р. був часом хворого духового стану українського населення тих земель; депресія чергувалася з божевільними скоками то в бік безбожного сельробівства й комунізму, то в бік дрібненького шкурництва й ренегатства. І враз — прийшли прояви морального й релігійного національного ренесансу.

Ось кілька прикладів:

Цьогорічне турковицьке свято (Турковичі на Грубешівщині) було зміщеним черговим виявом релігійної і національної свідомости та почування своєї гідности, прав і сили. Для турковицьких прочан, що поприбували за 50, 100 і навіть за 150 кільометрів, час депресії минув. Зпід молота долі вийшли ці прибиті холмщани загартованими, крицевими, і нема вже в світі тої сили, яка їх зломилаб.

Відроджений дух шукає собі, як останнього гарту, психічно-морального злиття з ширшою масою свого народу дальших теренів. І ось на Вознесення понад 300 холмщан із Грубешівщини вибралося на прощу аж до Почаєва; з них половина пішки — майже до 200 кільометрів, туди й назад.

Під Холмом у с. Депултичах церква була знищена в часі війни й стояла зачинена. Декому здавалося, що час догризе цю релігійно-національну твердиню й залишиться по ній та її парохіянах лише блідий спомин в історії Холмщини. Та ні. Минулися часи депресії, посипалися гроші із зубожілих селянських кишень, і 22. V. ц. р. відновлена церква, а з нею й душа холмщан були освячені святою водою й молитвою.

В с. Плаваничах теж під Холмом, що славиться благодатним образом, шанованим в околиці, відбулося в день Десятої Пятниці храмове свято, сполучене зі „Святом дітей" — школярів усіх шкіл парохії. Турбота про наймолодше покоління, вилита в релігійну імпрезу, вдалася в повній мірі і є немов другим етапом у відродженні холмщан — напуванням дітей рідним духом віри й народу.

Із збільшеним підемом пройшло цьогорічне свято й у Яблочинському монастирі на Підляшші. Хто прислухався до розмов молодих підляшан-інтелігентів і селян, той зрозумів, що й там, на цій скрайній нашій півночі, зпід молота долі виходять добре загартовані сини й доні народу.

Про відпорність наших мас, поза заломанням одиниць, свідчить також момент із життя с. Любеня на межі Холмщини й Підляшшя. 22 роки, себто від часу війни, любенці й українці сусідніх сіл мали зачинену парохію. Але не заломилися й відчинення парохії осягнули. Не одному нашому інтелігентові, що то запалюється рожевими мріями, то від одної сумної вістки впадає в песимізм, можнаб повчитися подивугідної витревалости й віри в свою правду й ласку Божу нікому досі незнаних, сірих і бідних любенців.

Погані політичні умовини нищать лише поодинокі слабші елементи. Якби про це памятала наша провідна інтелігентська верства й менше впадала в песимізм, то й цих одиночних жертв булоб значно менше.

А якби ще памятали про це й наші сусіди, то не булоб непотрібних суперечок, заогнення і шкід для нормального культурного й господарського розвитку на наших землях. Не йшлиб наші сусіди шляхами, що до доброго не ведуть, і не витрачувалиб стільки енергії на пребрежні плани. Плани, що ніколи не здійсняться, шляхи, що заведуть на манівці!

В. Островський.

Зрозуміло, що там надрався наш македонець звичок, властивих давній ісламській імперії. Коли він прибув до Букарешту, став ревним (високоплаченим) публіцистом, спершу „демократом" комунізуючої жидівської преси „Діміняца", „Адеверул", а потім (коли ставка на комунізм стала безвиглядна, бо зріс націоналізм), став п. Бацарія крайнім націоналістом у видавництві „Універсул".

Зайве пригадувати його орієнтальну льогіку та мораль. Хіба треба відмітити один із його улюблених тріків: як він пише листи до себе самого. Очевидно, такі листи доходять на час і мають усе бажаний текст.

Недавно „дістав" п. Б. такий лист, як відповідь на його статтю з 18. VII. ц. р., поміщену в „Універсулі" на тему: „Зїзди меншин". У цім листі пише йому один — розуміється — анонім: „Ваші брехні непереконливі· (Вірна самооцінка!). — Ви наївні, коли ще вірите, що чужинці не знають дійсности. Уважайте, бо втратите Басарабію та Буковину, через насильство, яке ви там завели!"

Так підстроашує себе час до часу п. Б., але така систематична, хоч неповажна, „публіцистика", ведена в найбільших денниках „майбутнього напрямку" (націоналізму), досить пророчиста. Часом не трудно захотити місцеві підрядні адміністративні чинники до видних та невидних репресій на українське громадянство, і так уже сильно пригнічене.

Можливо, що стан отупіння нашого громадянства перервуть найближчі загальні вибори, що мабуть відбудуться восени ц. р., — вони примусять У. Н. П. до рішучої акції. Може акція ця буде в рямцях спільного виборчого союзу з іншими меншинами (мадярами, німцями, болгарами), чи може якимсь самостійнішим, демонстративним виступом.

У першому випадку справа досить можлива, без огляду на досі ще невиснене відношення мадярів до німців та внутрішні турботи мадярів (розділених на „принципіялістів" та „компромісовців"), німців (розсварених на „старих" і „молодих" нац.-соціялістів) і болгар (розбитих ще по ріжних румунських партіях).

А буковинські українці? Останні вибори вказали на дійсний стан У. Н. П. У виборчих округах, де живе велика більшість (95 відс.) української „меншини" — зросла права румунська партія національно-християнська. Видно це навіть у сторожинецькім повіті, де вийшов єдиний представник (1-міліонового!) українського населення, посол д-р Залозецький.

Тому трудно повірити, щоб У. Н. П. була всилі виступити самостійно, беручи на увагу румунську виборчу систему, спосіб переводження виборів, як також організаційні і матеріяльні недомагання У. Н. П.

Єдиним покищо можливим виходом із довголітньої політичної мертвеччини та надією на зміну положення будаб можливість створити блок меншин, дарма, що досі в Румунії до такого союзу не могло прийти. **нч.**

До обеднання „меншин" у Румунії.

Чернівці, 6. серпня.

Ледви покінчилися наради льондонського зїзду меншин і вже відновилися клопоти опікунів з їх „другорядними співгромадянами". Не можуть вибачити того, що буковинського посла д-ра В. Залозецького вибрали на предсідника льондонського зїзду та винесли „внутрішнє рутенське питання на міжнародне форум".

Є це довго вичікувана нагода для преси, перечуленої румунським націоналізмом, наново потрівожити свій загал, вже не перестарілими „протиревізіоністичними аргументами" у сторону мадярської та болгарської меншини, але новими випадами в сторону досі занедбаного „рутенського іредентизму".

Румунський денник „Курентул", що змагається за першенство румунської правої преси, вже нераз обговорював становище українців. Признаємо, між співробітниками цього щоденника є й люди із ширшим світоглядом (у-нів. проф. С. Жоржу, Д. Врабчіяну та ін.), що дивляться на це питання обективно, але є й вузькоглядні провінціяльні патріоти, яким всякий прояв життя меншин видається державним замахом.

Таким завзятим письмакою є І. Толан. У своїй статті „Увага — українці!" (п. Толан забув нараз про загально улюблений вираз „рутени") бє на тривогу, щоб румуни звернули всю увагу на українців, бо „вони все були далекі та чужі державним інтересам. Нема самостійної України, кудиб вони могли звернути свої відосередні змагання. Зате є такі наші (румуни), які бажають собі такої самостійної України, щоб унешкідливити російського велитня, тимто вони радо підтримувалиб цю меншину. Замісць за нею уважно слідити, так як цього вимагає її значне число (признання, що українців є все-ж не „мінімальне число"), її ірредентизм та її провокації! Зарозумілі на ту честь, що їм виявлено в Льондоні, наші українці задумують уже створити бльок меншин. Вони більш охочі до ініціятиви, як мадяри та німці... Тому звернім більшу увагу на цю меншину, принайменше таку, як на мадярів!"...

А далі читаємо таке:

„Українці борються за свою соборну Україну, без огляду на її державний знак — із совітською звіздою, чи ні. Вони намагаються обеднати Басарабію, Буковину та північний Семигород!" (значить: Марморощину).

Думаємо, що досить цих уривків із виводів спеца „меншинних справ". Не вражає нас його вимушений страх, бо це властива прикмета такого „дослідника".

Ще менше дивує нас белькотіння старечого „Універсула". Його „спец меншин" є випадково македонцем; навіається Бацарія і був колись, за часів султана Абдул Гаміда, представником македонських волохів у Царгороді. І там, у стамбульськім фанарі, приглядався п. Бацарія, як турки вирішували меншинні справи: вірмен, греків, болгар і т. д.

Політичне життя в краю майже завмерло...

КОЛИШНІЙ ПОСОЛ, ГОЛОВА НАРОДНЬОГО ПОВІТОВОГО КОМІТЕТУ В ПІДГАЙЦЯХ, АДВОКАТ Д-Р ОЛЕКСА ЯВОРСЬКИЙ ЗАБІРАЄ ГОЛОС В АНКЕТІ „ДІЛА“.

Для тих, що цікаві познайомитись з попередніми голосами нашої анкети, подаємо дотичні числа „Діла“: 150, 152, 155, 161, 164, 167. і 173.

Одночасно пригадуємо питання які сформулувала була Редакція;

„1) Який Ваш погляд на саму засаду щодо зміни національно-політичної тактики, яка прийшла два роки тому?

2) Який Ваш погляд на дотеперішні наслідки тієї зміни та всю ситуацію, яка істнує у польсько-українських відносинах?

3) Який Ваш погляд на наслідки т. зв. нормалізації у внутрішніх українських справах?

4) Який Ваш погляд на хід української політики за минулі два роки?

5) Як, на Ваш погляд, розвинуться політичні події і які завдання стоять перед українським національно-політичним табором?“

Редакція

I) Проти самої засади зміни національно-політичної тактики проводом УНДО і УПР я ніколи не підносив замітів. Розумію, що дві нації, які живуть побіч себе, не можуть оставати в перманентній боротьбі і мусять скорше чи пізніше шукати доріг взаїмного порозуміння.

Хоч ми, українці, не маємо своєї держави, проте не підлягає вже ніякому сумнівові, що в найближчій будучині, при сприятливій міжнародній конюнктурі, українці станути нацією державною, а як сусіди Україна і Польща будуть змушені наладнати своє співжиття. В інтересі обох націй лежить, щоби обі нації вже тепер виказали якнайбільше вирозуміння, що в першу чергу відноситься до поляків, як нації державної, яка має у своїх руках державну владу над поверх 6 міліонами українців. Думаю, що теперішні взаємини обох націй не можуть остатись без наслідків для будучности, тимбільше, що оба народи мають одного спільного ворога.

Спроб нормалізації польсько-українських відносин в нашій повоєнній політиці мали ми кілька. Як останню спробу попередньої УПР слід уважати промову тодішнього голови УПР д-ра Дмитра Левицького в лютім 1935. р., який ясно і виразно поставив плятформу широкого порозуміння. Вже тоді на таке становище УПР впливали мотиви всеукраїнського інтересу у звязку з подіями на Сов. Україні.

Підставою зміни тактики УНДО і УПР перед двома літами, оскільки відомо мені зі звітів кермуючих органів УНДО, мав бути факт, що п. Косцялковський як премієр признав, що українці є осібним національним організмом і мають право до свобідного плекання та розвитку своїх національних питоменностей; річ ішла тільки про те, щоби найти спосіб, в який можна би погодити на наших землях польську державну рацію з українською національною рацією.

Українська сторона сподівалася, що дістане змогу повного культурного, господарського і політичного розвитку в Польщі бодай в рямцях істнуючих законів та що ворожий підхід до нас припиниться Крім того висунено українською стороною низку постулятів, які були вправді дуже пекучі, але які були радше другорядними домаганнями, від виконання яких мало залежати дальше відношення українців до уряду. Виконання тих постулятів було можливе тим більше, що не вимагало воно ніяких засадничих, устроєвих змін. Не знаю, до чого зобовязався п. Косцялковський, однак з останніх резолюцій краєвої наради УНДО виходить, що уряд не виконав постулятів, висунених українською стороною. Однак компетентні українські чинники не заявили прилюдно, які саме зобовязання прийняв супроти них уряд. Бо коли направду уряд зобовязався супроти української сторони перевести якісь означені зміни, а їх не виконав, тоді ціла відповідальність за неналаднання польсько-українських відносин впала би на польську сторону.

Коли ж уряд супроти українських представників ніяких зобовязань не приняв, то тоді нема чого нарікати, а можна би тільки жалувати, що українська сторона показалася такою легковірною... Пригадується угода пок. Леона Райха з пп. Вл. і Ст. Грабськими.

II) Зміна тактики УНДО і УПР не принесла українцям фактично ніяких користей, а радше ніяких національно-політичних здобутків, що зрештою ствердило само УНДО.

Польська сторона зовсім хибно зрозуміла так звану нормалізацію. Польське громадянство і льокальна адміністрація на провінції взяли зміну нашої тактики за капітуляцію з наших політичних змагань. Їм здавалося, що з хвилиною проголошення т. зв. нормалізації, ми вже без застережень будемо брати участь у всіх польських походах і маніфестаціях та автоматично переміниммося у великих польських гурра патріотів та заперестанемо на будуче боротися за наші політичні права.

Знову українське громадянство, виконуючи льояльно всі директиви свого проводу (голосування на спільну листу, вивішування прапорів і т. п.) ждало терпеливо на ті зміни, яких сподівалося по зміні тактики та на сповнення висунених УНДО-м домагань.

Фактично ніякі позитивні зміни в польській політиці супроти нас не прийшли, все осталось по старому, що зачало викликувати розчарування і невдоволення мас, тимбільше, що адміністрація почала тут і там вводити більші обмеження і частіші заборони, ніж передше, а вразі якогонебудь анонімового вибрику — стосувати засаду збірної відповідальности. Якщо йде про польську сторону, то до голосу починають приходити щораз то більше шовіністично настроєні кола, яких не брак і в адміністрації, і вони домагаються тепер навіть репресій супроти українців, з яких роблять мало не найбільшого страшака!

Їх застрашує наш безупинний, впертий розвиток на полі культурнім і господарськім і вони хотіли би репресійними засобами його загамувати. Не улягає сумнівові, що створення польського О. З. Н. помагає шовіністичному таборові польського громадянства, — бодай у теперішній стадії тої організації, коли вона орудує націоналістичною фразеольогією без ніякої конкретної програми. Практична політика уряду також не дала доказу змагання до нормалізації. Мусимо ствердити, що найбільше вдарив по нормалізації новий кольонізаційний закон, що його опрацював уряд, який мав би вести нормалізаційну політику, а нині бе по ній найбільше практичне стосування закону про прикордонну полосу, практика обороту землею, самоуправні та шкільні відносини. Вислідами т. зв. нормалізації є сьогодні розчаровані обі сторони, бо обі сторони не осягнули того, чого від нормалізації очікували...

Мусимо ствердити, що українське громадянство в більшости льояльно виконувало вказівки

Ф. АЛЯХНОВІЧ. 33

7 ЛІТ НА СОЛОВКАХ.

ЧАСОПИС І РАДІО.

Виходить тут що другий день друкований часопис п. н. „Трудовой Путь“ (Шлях Праці), що його редагують і складають вязні. Часопис накликує безупину до збільшення видатности праці і пятнує ріжні провини вязнів.

У кожній сотні і в кожнім підприємстві є радійовий гучномовець, получений із центральною стацією на Вегеракші.

Цілий день чуємо заохоти до наслідування найкращих ударних бригад та слова напятнування і погрози притягнути до відповідальности тих, що залягають із роботою. У вечірних годинах лучать нас із Москвою, відки чуємо відчити, біжучі вістки (і там також кипить усе в ударнім темпі), концерти, вистави й опери. В 12-ій годині в ночі (на підставі західно-европейського часу в 10-ій год.) лунають все звуки совітського гимну (інтернаціоналу) і до 2-ої години лучать нас зі столицями европейських держав. Чули ми часто Берлін, Відень, Прагу, Варшаву...

Дивне враження по тих вічних голосах про „ударнічество і соревнованіє“ викликують звуки фокстрота, зачуті із якоїсь европейської kaварні. У перервах чути бренькіт шкла, гамір розмов... Голодний і обдертий вязень слухає тих звуків, і мріє про сите життя в чистоті, не про комфорт, але про найпримітивніші вимоги життя по людськи. Все те далеке, недосяжне... Пливуть наївні мрії про чистий ковнірець, про европейський одяг, про елегантні жінки, про ясно освітлені салі, про квіти... Пливуть мрії про те все, що на завжди страчене. Адже це не сон! Там, десь далеко, на кілька тисяч кільометрів, живуть люди інакше... Там, десь у „капіталістичних“ краях люди не примирають голодом, не знають ГПУ...

Такі думки снують вязні при звуках зачутого крізь радіо фокстрота з европейської каварні...

Стоїть вязень спертий на стіну і слухає. Гей, сльоза закрутилася в оці. Добре, що ніхто не бачить: товариші сплять. Мріє... Блощиці почули жир... Лізуть до притуленого до стіни мрійника... Вдираються за ковнір — привертають його до дійсности...

Треба боронитися перед насікомими.. Автім треба вже йти спати. Боже, дай сон без примар! Завтра треба вчасно вставати до роботи...

А там, десь кілька тисяч кільометрів радіова хвиля приносить до сну колихливі звуки музики...

В ІЗОЛЯТОРІ.

13. липня 1933. р. коли сидячи у своїй сотні їв я обід зі соленої юшки на „тарані“, пригнався задиханий післанець із ІСО, закликав мене, щоб я чимшвидше йшов за ним:

— Швидко! З річами, гайда до ІСО!

Я здеревів. Про що йде? Яж не почувався до ніякої вини... Ах, правда! Я пригадав собі, що мені вкрали перед кількома днями перепустку на право виходити за колючі дроти. Той, якому вкрали такий документ, відповідав завжди 14-денним арештом. Одначе все те діялося поза ІСО. Отже, коли мене кличуть тепер до ІСО, справа куди поважніша...

Та я не мав часу надумуватися. Прихапцем повязав я свої клунки, перекинув через плечі й помандрував за своїм провідником. З ІСО, не кажучи нічого про причини мого арештування, відвели мене до ізолятора.

Посадили мене в малій келії, в товаристві якогось давнього сторожа, який вичікував присуду за те, що вдарив прикладом веденого до арешту злодюгу. Сьогодні за такі проступки гостро карають і мій принагідний товариш був поважно занепокоєний своєю долею. Був це молодий сільський парубок, який попав до табору на 5 літ за те, що не заплатив збіжевого податку.

Почалося вже коротке, північне літо. Було вже дуже тепло, а в нашій келії, тому, що можна було відчиняти тільки малу кватирку, настала навіть духота й горяч.

Непевність мого положення, недостача тютюну (правильник ізолятора забороняє кури-

свого політичного проводу і не утруднювало тому проводові його політичної тактики. Зате польська сторона, почавши від виборів (інґеренція в устійненні українських кандидатів, повалення українського кандидата в окрузі Ліско, голосування тільки на польського кандидата) була менше льояльною, забуваючи, що підставою наладнання нашого співжиття може бути тільки безоглядна льояльна поведінка. Не нам учити наших сусідів політики, але здається, що українська сторона дала полякам добру нагоду і виявила багато доброї волі в змаганню наладнати польсько-українські відносини, однак поляки нагоду ту прогайнували.

Нема сумніву, що зміна нашої тактики скріпила становище польської держави так внутрі, як і за границею. Українська справа в Польщі на якийсь час зникла з міжнародньої арени, а за границею можуть думати, що вона перестала вже істнувати навіть як польська внутрішня справа.

Причинилася до того відома заява представника УНДО на Конґресі національних меншин та ослаблення контакту із заграницею, як також зміна тактики з опозиційної на проурядову

III) Якщо йде про наслідки т. зв. нормалізації у внутрішніх українських справах, то вони є назагал відємні.

Провід УНДО і УПР в попередніх роках активізували українські маси, голосячи засаду власних сил. В останніх двох роках політична активність мас ослабла. Поважна частина громадянства заняла була супроти зміни тактики, — не хотячи утруднювати проводові його положення, вичікуюче становище. Коли однак зміна тактики не то що не приносила ніяких полекш, але навпаки — польська суспільність і адміністрація зачали тут і там підкреслювати свої протиукраїнські настрої, громадянство почало розчаровуватись та тратити довіря до проводу.

Політичне життя в краю тепер майже завмерло, а більшість громадянства ставиться до політики апатично. Крім того зміна тактики причинилася також до загострення міжпартійних відносин в громадянстві, а подекуди і в самім УНДО

Щастя, що громадянство обєднується ще сильно на полі господарськім і культурнім і на ті ділянки спрямувало свою енерґію. З огляду на ту внутрішню силу зміна тактики і політичне ослаблення та розбиття не є на дальшу мету у своїх наслідках такі небезпечні і при добрій волі провідників можна булоб знову пожвавити суспільно-політичну активність громадянства.

IV. В останніх двох роках я не брав безпосередньої участи в політичнім житті, не бував на ніяких політичних нарадах, тому тяжко мені висказати свій погляд на хід нашої політики в тім часі.

V. Як розвинуться дальші політичні події у нас — годі передбачити. Наш провід буде змушений безумовно піддати критиці свою дволітню діяльність і коли прийде до переконання, що польська сторона не має доброї волі чи може не має сили наладнати польсько-українські відносини, мусить з того витягнути відповідні висновки.

Однак, щоби противна сторона з проводом і з нами, як з національним орґанізмом, числилася, мусимо виказати якнайбільше внутрішньої сили. Те, що наш провід змінив тактику без ніяких конкретних зобовязань з польської сторони, лише у вірі в добру волю уряду чи тільки премієра того уряду, може бути для нас прикрою новиною, однак факт, що наше громадянство пішло за голосом свого проводу і виказало багато доброї волі до наладнання польсько-українських відносин, повинно бути повчальним явищем для противної сторони на будуче. Цей факт свідчить, що національна дисципліна серед українців істнує і може істнувати і що з українцями, як з осібним національним орґанізмом, таки треба буде числитися.

Тому вважаю, що найближчим завданням українського національного політичного табору повинно бути національне обєднання!

Обєднання всіх національно думаючих українців, сильний і авторитетний український провід, це передумова доброї української політики на будуче!

Треба ствердити, що на провінції нема великих політичних антаґонізмів і тому львівські політичні провідники повинні абсолютно найти спільний шлях обєднання.

Цього вимагає так наше внутрішне положення, як також ситуація міжнародня.

М-р Олекса Яворський

З конґресу есперантистів.

Варшава, 10. серпня.

Як уже відомо читачам „Діла“, відбувається тепер у Варшаві 29. всесвітній ювилейний конґрес Есперанта.

Також українські есперантисти беруть участь у ньому. Особисто приїхали на конґрес такі українські есперантисти: інж. Микола Єрмолаїв з Тернополя, Василь Дорошенко з Кремянеччини, Борис Дібровський з Кремянеччини, Ярослав Варивода з Познанщини, Андрій Волощак (сліпий) зі Львова, Мстислав Дольницький зі Сколього. Крім того зголосили свою участь у конґресі, але з ріжних, від них незалежних причин не могли приїхати до Варшави, Кох Анатоль з двома своїми синами з Луцька і Мирон Михайлів з Долини.

Офіціяльну участь у конґресі взяло Українське Есперантське Товариство у Львові, яке репрезентують два члени Виділу: скарбник Резник Степан і писра Скотинський Тадей.

Приїхало на конґрес коло 1.500 есперантистів з 30 країв з усіх пятьох частин світа.

Як у всіх міжнародніх та взагалі у всіх конґресах — найцікавіше є святочне відкриття конґресу. Воно відбулося в год. 12. в одній з найбільших, найкращих і найакустичніших саль Варшави, а саме у Фільгармонії. На естраді засіли представники міжнародніх есперантських організацій, уповноважені представники уряду Австрії, Австралії, Америки, Англії, Болгарії, Бельгії, Бразилії, Данії, Естонії, Финляндії, Греції, Голяндії, Японії, Франції, Югославії, Італії, Нової Зеляндії, Румунії, князівства Ліхтенштайн, Швеції, Норвегії, Чехословаччини, Мадярщини та інших країв Дальше засіли представники ріжних національних есперантських організацій, між якими були також офіціяльні репрезентанти українських есперантистів Уряд Польської Держави репрезентував мін. Пєстшинський. Провідником конґресу вибрано професора Одо Буйвіда. По відспіванні в супроводі орхестри есперантського гимну пішли привітальні промови репрезентантів, перериванні час до часу оплесками.

Розсипані по великій салі українські учасники конґресу нетерпеливо вичікують хвилини, коли зачне промовляти представник українських есперантистів. Врешті кінець мукам. Ґенеральний секретар конґресу заповідає привіт представника українських есперантистів. На естраді появляється прекрасно вишита українська сорочка і величезна саля Фільгармонії залунала гучними оплесками. Президент конґресу старенький професор Одо Буйвід оплесками спеціяльно виріжнює українського репрезентанта, який промовляє з експресією такими словами по есперантськи:

„На підставі невтральної мови,
Розуміючи один одного,
Народи створять у згоді
Одну велику сімю“*)

Дорогі і поважані однодумці! Передімною промовляли однодумці, які мали щастя вітати конґрес в імени їхніх урядів. Я, син українського народу, що єдиний між більшими народами Европи є без держави і без свободи, не можу цього зробити. XIII. всесвітній конґрес Есперанта у Празі в Чехословаччині вітав представник дипльоматичної місії Української Народньої Республики п. Бочковський. Маю надію, що прийде час, коли представник Українського Уряду вітатиме есперантський конґрес (гучні оплески). Сьогодні я в імени українських есперантистів найсердечніше вітаю учасників 29. всесвітнього ювилейного есперантського конґресу і бажаю йому найкращих успіхів“.

Саля лунає від гучних оплесків і наш представник, скромненький своєю поставою, але сильний голосом і вимовою, вертається на своє репрезентантське крісло.

Того самого дня вечором відбулося гарне Свято Ветеранів, у часі якого відзначено дипльомами й золотими або срібними відзнаками піонірів есперантського руху.

З українців відзначено дипльомом і срібною „Ювилейною Зіркою“ Гната Якимчука й Іздору Волощак зі Львова, Леся Денисюка з Болехова, Анатоля Коха з Луцька і Василя Дорошенка з Кремянеччини.

Ось так проминув для українців перший день всесвітнього есперантського конґресу.

Інж. М. Єр.

*) Прозою переданий переклад одної строфки есперантського гимну.

ти), насуплений товариш, поганий воздух у келії — все те настроювало мене також на дуже мінорний тон.

Що до лиха трапилося? За цілий час мого побуту в соловецьких таборах не сидів я ніразу в ізоляторі, щойно тепер, в семім році відбуваної кари, доля дала мені змогу закушати й цього! Мабуть якесь непорозуміння! Може колись сказав я щось необережно й це дійшло до відома влади? А може якийсь „сексот“ хотів на мені помститися і фальшиво мене задевунціював? Часу роздумувати мав я багато і найріжнородніші здогади товклися мені по голові, як стадо горобців, зловлених до клітки.

Ех, ця непевність!... Яке те все томляче!

В ДОРОЗІ

По двох днях випровадили мене з ізолятора, видали мені 8 солених риб і 1/2 кг. хліба, посадили в товаристві двох конвоїрів на віз і повезли на залізничу стацію. Куди їдемо — я не знав. Один із вояків сказав мені, що до Москви, другий натякнув щось про Ленінград. Це система, щоб вязневі ніколи не говорити правди. Моє схвилювання збільшилося ще й тому, що конвой (імовірно згідно з інструкціями) мав надімною пильний нагляд. Не позволили мені вставати з лавки, ні вихилятися крізь вікно. Кожний мій порух на лавці викликував неспокійні та недовірчиві погляди конвоїрів.

По ріжних здогадах набрав я переконання, що тому, що за час семилітнього побуту в неволі голод не вспів знищити мене фізично, тиф, шкорбут та інші недуги щасливо мене минули, вирішили, видно, почати проти мене якусь нову справу і — в найліпшім випадку — визначити мені новий 10-літній речинець побуту в таборі. Але яка справа? Що мені закинуть?

Приїхали до Ленінграду. На стації юрба. Підчас того, коли я сидів, пильнований одним конвоїром, другий пішов кудись поладнати якісь формальности. Тепер я вже знав напевно, що їдемо до Москви. Іноді хтось із юрби питав мене про розклад поїздів, що бентежило мій конвой, бо як вязень не міг я мати ніякого звязку з публикою.

Мушу замітити, що своїм зовнішним виглядом у каторжницькім одязі, мало чим ріжнився я від нужденно одягненої юрби. Мабуть думали, що я один із подорожніх, який відбуває подорож у товаристві знайомого вояка. Нікому не прийшло на думку, що я є соловецьким вязнем. А я був так одягнений, що в нас на Білоруси прошаки краще одягнені. На цій підставі можна собі уявити зовнішний вигляд мешканців давньої столиці Московщини.

Примістившися в іншім поїзді, виїхали ми вкінці до Москви.

(Далі буде).

З ПРИРОДИ І ЖИТТЯ.

Звіринні мешканці землі вигибають.

Людина і звір.

Віддавна вже поміж живими мешканцями землі перше місце заняла людина, що опанувала земну кулю. Повимирали прадавні велитенські звірі-потвори, несамовиті ящури-гіганти, супроти яких первісна людина була безсильна. Нині ми підбили зовсім звіринний світ і найсильніші та найгрізніші звірі змушуємо до праці для себе чи тримаємо в цирках, звіринцях та садах для своєї приємности. Щоденно міліони звірів тратить життя, бо їх шкіри та мяса ми потребуємо для своєї оздоби та потреби.

Для звірят нема місця на землі.

Людство нашої землі розрослось до небувалої цифри двох міліярдів. Люди оселюються у щораз то нових землях, а де стане людина, звідтам мусять уступати звірі. Згадатиб лише великі степи-прерії Америки, де колись жили стада буйволів, оленів, антильоп, диких коней; тепер їх місця заняли управні поля, пасовиська, міста та оселі людей.

Людина — найбільшим хижаком.

Найбільш кровожадні звірі-хижаки не вигищили так жахливо звірят, як це робили і роблять люди. Звірят винищують нераз так безоглядно, що це доказ повного браку пошани для життя, того безцінного дару Творця життя і незрозуміння, що ріжнить звірят від мертвої природи та що витворює між людьми і звірятами деяку спільноту супроти мертвої природи.

Прикладом такого незрозуміння є лови на звірят у Полудневій Африці. Тубільці підпалюють великі простори ліса, тоді вбивають масово перестрашену вогнем звірину, що втікає наосліп з вогненної стихії.

Недавно ще в Америці ловці організували масову різню бізонів (рід волів) до того ступня, що вони тепер стали там рідкістю.

Подібних ловецьких „метод" уживають і в багатих ще тепер у звірину просторах Африки, в Індії, на Маляйських островах, де вже зовсім мало слонів — таких цінених задля їх кости — де є ще носорожці, що дають незвичайно сильну і грубу шкіру та всякі інші звірі, — доставці дорогих футер.

Вже зовсім вигинули.

Багато звірят у нашій добі вже вигинуло безслідно і вже ніколи їх не будемо оглядати. Така доля стрінула нпр. турів, яких було ще недавно так багато і на наших землях, як про це свідчить багато назв, що пішли від них (місто Турів, ріка Туря, назвиська Турівський, Турянський і т. д.). Подібно вигинули росомахи та зубри, яких невелике число штучно ще годують у заповідниках.

Дуже мало залишилося лосів, вовків, рисів (у Польщі коло 700, на 32 міл. людей), диких котів. Медвідь зберігся ще в диких недоступних горах, а на долах вже давно його нема.

Подібно вигибають звірі і в екзотичних країнах, нпр. африканський слон, якого було колись дуже багато, нині він живе в невеликій кількости в заповідниках Танганіки, Уганди та Родезії.

Королівства звірят.

Той жахливий стан, що загрожував людині самотою на так багато і ріжноманітно заселеній колись землі зрозуміло, на щастя, багато людей. Вони прийшли до переконання, що звірі мусять мати на землі право до життя на просторах, де вони моглиб розвиватися без перешкод. У новіших часах повстало багато заповідників, де заборонено людям поселюватись і де вільні звірі живуть так, як їм наказує їх інстинкт і природний гін. Заповідники або резервати — це велитенські простори, де люди не поселюються, де життя виглядає як у первісній стадії, коли земля була ще царством звірів. Таких резерватів є найбільше в Америці (славний Народній Парк), в Африці, головно в англійських та бельгійських кольоніях. В африканських заповідниках живуть головно слони і дуже рідкі, білі носорожці, буйволи, крокодилі, вужі та леви (головно в Уганді). У бельгійськім Конго живуть горилі та шимпанси, а над озером Ківу гіпопотами. Сірі і чорні медведі мають своє царство на Алясці, в Півн. Америці на поверхні 200 тис. км. кв.

В американських заповідниках живуть головно чорні і білі медведі (славні гріцлі і бербілі, про яких ми читали в чудових книжках Мая), скельні барани, олені-вапіті і карібу; далі живуть там вовки, гієни, шакалі, рисі та бобри.

У Польщі найважніші заповідники звірят — це Біловежська пуща (зубри), що лежить на північному краю нашої етнографічної території і „Народови Парк" у Татрах. На наших землях є Чорногорський заповідник; другий має повстати над Черемошем, що обійматиме теж околиці наших гір, які тепер належать до Румунії та Чехословаччини. В той спосіб і звірі наших Карпат дістануть закутину, де зможуть жити свобідно, без страху перед кулею і пасткою.

Б. Г—й.

НОВА НЕДУГА.

Її гніздо в лімузинах.

По довготревалій їзді замкненими моторовими возами (лімузина, автобус), багато людей часто нарікає на прикрі памороки, сильного болю (якби хтось стискав голову обручем), пригноблення та на нудоту. Важне, що такі прояви не є залежні від доброї дороги („трясе" чи ні); вони виступають лише по їзді в замкнених возах і минають кілька годин після подорожі. Ту недугу описав недавно в німецькій лікарській пресі А. Шакаль і назвав її „лімузиновою недугою".

Два інші лікарі, Фішер і Гассе, виказали, що згадані прояви повстають через легке затроєння подорожних окисом вугля, витворюваним при спалюванні палива в моторі возу.

З мотору до людини.

Згаданий газ, з домішкою інших, видалюється нормально видиховою рурою. У старших возах вони можуть діставатися між стіною циліндра і толоком, а звідти до повітря, що його вдихає подорожній.

Хемічний розгляд повітря в замкненім самоході виказав, що людина зносить добре найбільше 100—150 шестистінних центиметрів окису вугля в 1 м^3 повітря; коли ж є більше того шкідливого газу, нпр. 150—200 цм^3, як це буває при довготревалій їзді замкненим самоходом, тоді окис вугля ділає вже шкідливо.

Таємниця „катастроф без причини".

Вдихування отруйливих газів, що повстають при спалюванні моторового палива, спричинюють шоферам шкідливе насичення крови тим газом; окис вугля лучиться з крові затроєних з червоним барвником крови т. зв. гемоґльобіною; ця гемоґльобіна й надає червоним тільцям крови, а вслід за цим і цілій крови червону барву. При насиченні крови окисом вугля повстає шкідлива сполука гемоґльобіни з окисом вугля; вона шкідлива для людського організму тому, що гемоґльобіна нормально призначена до перевоження кисню до клітин нашого тіла; коли ж багато гемоґльобіни є у сполуці з окисом вугля, тоді в людини кров довозить замало кисню і виступають прикрі прояви, як уже згадано.

Шакаль каже, що багато нещасливих самоходових випадків, котрих причини досі були часто незнані і загадочні, можна вияснити саме затроєнням шофера газами, що добуваються з нещільного мотору при спалюванні палива. Запаморочення шофера окисом вугля буває часто причиною нагло відхиленої керми, упадку воза до рова, удару до стовпа тощо.

Звичайно тоді шукають причин у дефектах технічних. Згадані дослідники „лімузинової недуги" кажуть, що в такому випадку треба раньше розглянути кров „винного" шофера і визначити процент звязаний з отруйливим окисом вугля гемоґльобіни.

Як запобігти недузі?

Дослідники пропонують відповідні технічні уліпшення в будові мотору; вони пропонують наложити на отвір до наоливлювання рури, що відпровадить гази назверх просто з мотору. Проби з таким дрібним поліпшенням виказали, що таким робом можна охоронити подорожніх від неприємних наслідків „загазування".

Тріюмф телепатії.

До неперечних прикмет деяких людей належить здібність відчитувати думки чи відгадувати почування інших, навіть на дуже далеку віддаль. Це є т. зв. телепатія (з грецького „відчування на віддаль"). Телепатом може бути людина, що має з одної сторони дуже сильно розвинений хист зосереджувати свою волю та увагу на якійсь одній думці з тим, щоб передати її другій людині, — з другої сторони така людина має з природи незвичайно чулу нервово-психічну систему, що дозволяє відчувати і сприймати висилані до неї думки.

Минулого місяця відбувся саме в Парижі того роду експеримент під строгим доглядом лікарської комісії і під проводом відомого дослідника таких явищ та славного лікаря нервових недуг Ості.

Думкою з Парижа до Сідней.

Висилав телепатичну „телеграму" французький телепат Роджер Діноє, а перебрати її мав австралієць Ральф Кантор, що живе постійно в Сіднеї в Австралії. І його також контролювала лікарська комісія. Обидва телепати не знали навіть про час „розмови" на 20.000 км., бо час їх розмови устійнили між собою обі лікарські комісії на 8 днів раніше, а також текст. Діноє мав вислати свою думку 23. червня вполудне, тоді як у Сіднеї панує глибока ніч. В ту хвилину д-р Ості вручив французові замкнену коперту. Цей отворив і побачив текст, який мав переслати. Цим текстом був знаний вислів Наполеона: „Є дві речі, яким страшно людині подивитися в очі: сонце і смерть".

Діноє зосередив свою увагу на ту думку, щоб передати її Канторові в Сіднеї. По 10. год. на руки д-ра Ості прийшла із Сіднею радіотелеграма з текстом, який приняв австралієць, а саме: „Жаден чоловік не може глянути на сонце, жаден чоловік не може глянути в очі смерти".

Отже експеримент телепатичної пересилки думки зовсім удався.

Пересилка і відбір людської думки і порозуміння двох одиниць віддалених безмежним простором 20.000 км. — краями, горами та океанами, — свідчить про істнування невикористаних ще сил в організмі людини, які колись вона використає може в ліпших, менше матеріялістичних ніж нинішні, часах.

З таємниць людського організму.

— Мудрець старовини Аристотель навчав своїх учнів, що в нижчих частинах організму людини кров густіша і темніша, ніж у вищих; також кров жінок, — на його думку — густіша і чорніша від крови мужчин. Тому мужчина і горішні частини тіла шляхотніші, ніж жінка і долішні частини тіла.

*

— Німецький лікар Фельнер дослідив на трупах, що алькоголь у пияків не спричиняє артеріосклерози (звапніння кровоносних судин), бо не находив ріжниці між кровоносними судинами тих, що пють і абстинентів. Зате показалось, що у великій мірі до шкідливого звапнення кровоносних судин причиняється вживання тютюну, головно, коли хто вживає денно більш ніж 5 цигар чи 25 папіросів.

*

— Вода творить три пяті частини нашого тіла. Тому людина не може довго перенести спраги, бо мусить постійно підтримувати це відношення води до інших складників тіла.

*

— Пропасницю (малярію, фебру) спричиняють мікроскопійні одноклітинні живини т. зв. плязмодії малярії. Вони розвиваються в дозрілі форми в крові людини, два-три або чотири дні і відповідно до того хорий на пропасницю має атаки гарячки та зріжків що два, три або чотири дні.

*

— Найвищим мужчиною світа був досі австрієць Франц Вінкельмаєр, що вмер у 1887 р. в Льондоні на сухоти. Він мав 2 м. 73 цм.

Найвищою жінкою була Марія Ведде з Галь, що мала 2.65 м. Вона померла в Парижі 1885 р.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Давній Єгипет — актуальний.

З Судану вернувся англійський египтольоґ А. М. Блекман, що вже 30 років досліджує старовинну египетську культуру на підставі власних розкопів. Він ріжниться тим від деяких аматорів старовини, що не шукає в ній утечі перед сучасністю, а твердить, що египетська культура доби фараонів моглаб у неодному розяснити нам важні питання сучасности, даючи зразки мистецтва та життевої фільософії. Блекман переконаний, що підставою нашої культури мусить бути знання старовинного Єгипту. Навіть із дрібних предметів найдених у землі, можна поволі складати щораз повніший образ египетського життя, а такий образ дає нам розуміти неодне важне явище.

Пляшка віскі у гробі фараона.

Трицять років живе льондонський професор між руїнами. Він не вірить у те, що у гробах фараонів можна знайти щось таке, що знову моглоб ожити: зерна пшениці або бацилі, які розносять недугу. Всі вістки про смерть та ріжні недуги гробу Тутанкгамона він уважає за пересуди. Зерна пшениці, які знову почали рости попали до фараонових гробниць значно пізніше. В одному гробі, де не ступила нога сучасників, відкритому Блекманом найшли пляшку „віскі" з англійською етикетою. Це доказ, що всякі предмети залишені на піску пустині попадають у нижчі шари землі, нераз дуже глибоко. У останньому часі в м. Сеседі у Судані відкрив Блекман усякі різьби, посуд та частини давніх будівель з доби фараона Акенатона.

Великий „модерний" володар.

Акенатон належав до найбільших мудріців старовини; він проголошував віру в єдиного Бога, боронив ідей порозуміння між народами і тоді, коли жиди здобували Єрихон мав релігійні погляди дуже зближені до гебрейського монотеїзму. Він жив у ворожнечі з королевою Нефретете, яка мала інші погляди. Щоб підорвати його авторитет на дворі поширювали сплітки, що він має любку. З інших джерел було відомо, що найбільшим обвинуваченням проти короля був якийсь образ, де він сидів з якоюсь дівчиною на руках. Тепер виявляється, що ця дівчина, це був його молодший брат і що напади на чесність короля були неоправдані. Та всі ці „двірські сплітки" про які египтольоґ довідується з нововідкритих папірусів тільки дуже дрібний причинок до численних знайдених памяток староегипетської культури. Не забуваймо, що египтяни перші створили короткі оповідання та літературу для розваги, а їх косметичні засоби не стояли нижче від тих, якими користуються модерні „сальони краси".

Індієць чекає на жінку в Будапешті.

Фільмарі не завсіди вигадують романи. Багато історій вони беруть із поліційної хроніки. У Будапешті вкрали якомусь гостеві у готелі якісь бриліянти; він пішов на поліцію із скаргою. На другий день уже ціле місто знало, що в цьому готелі мешкає багатий індійський купець Абубакар Нагаснабоі, що приїхав сюди з мамою і сестрою. Чого? За жінкою. За якою? За власною. Він уже кілька років жонатий з мадяркою, яка приїхала кілька місяців тому до Будапешту, щоб відвідати недужого батька. За нею приїхав чулий чоловік, бо не міг уже діждатися її повороту.

Роман як в кіні.

Сестра цієї мадярки — співачка. Вона занята постійно в Шангаю при радіо. Заробляє багато і подорожує. Заїхала і до столиці Сіяму — Бангкок із своєю молодшою сестрою Сарі. На цю молодшу сестру звернув увагу якийсь індієць, що мав якісь інтереси в тому місті. Вони познайомилися і розіхалися. Одного дня індійський купець рішив, що найкраще порозумітися із своєю далекою знайомою — особисто; сів на літак і поїхав до Будапешту. Там узяв шлюб і вернувся із своєю жінкою на острів Яву. На Яві — осередок його інтересів — палата, авта, служба, майно. Мадярка жила там як королева, але згодом почала тужити за Будапештом, головно за европейським кліматом. Нагаснабоі провожав її кілька разів до рідного міста, перебував там, як довго вона хотіла і вертався з нею на Яву. Тепер він приїхав за нею знову. А щоб показати своїй родині край, звідки взяв собі жінку, взяв для свого товариства — маму та сестру. Вони чекають, поки хорий тесть не видужає.

—o—

Запити перед шлюбом.

Єпископ протестантської церкви в м. Кембрідж, американського стейту Массачузетс, Ф. Льоренс, звертає увагу своїх земляків і духовних ріжних церков на легкість, з якою в Америці люди беруть шлюб. Подружжя, на його думку, це поважніша справа, ніж будьякий бізнес, на який можна рішитися за пять хвилин, тимбільше, що відповідальність за нього паде не виключно на одну особу, яка цей „бізнес" робить. Єпископ ствердив на підставі свого досвіду, що молоді люди, які приходять брати шлюб, рідко коли обдумують усі наслідки свого рішення, тим то він рішив їм допомогти. Поперше він не дає нікому шлюбу відразу, тільки кожна пара мусить бодай 5 днів раніше повідомити його про свій намір. Колиж уже цей речинець минув, тоді він має з ними довшу розмову і ставить їм цілу низку запитів, які приготовив. Гадаємо, що ці запити, без огляду на ріжниці обставин, можуть мати своє значіння подекуди і в нас. Є їх 28.

28 питань до наречених.

1. Чи ви знаєте обидвоє — які будуть ваші доходи?

2. Чи ви сподіваєтеся заробляти надалі так само, як тепер, чи може більше або менше?

3. Як ви поділили свій заробіток на такі видатки як комірне, харч, паливо, одіж, лікар, приємности, ощадности та дрібні видатки?

4. Кілько можете відкладати із заробітку, щоб мати гроші на випадок недуги та на діти?

5. Кілько мусите видати на початок господарства, на кошти шлюбу та на всі довги?

6. Чи маєте якусь родину, яку мусите утримувати на якийсь час чи на довго?

7. Який чистий дохід можете мати спільно із своєї праці?

8. Чи не маєте нахилів, забаганок або звичайних потреб (забава, свята, гості) на які постійно треба окремого фонду? Чи ви говорили вже про ті свої ріжні (не такі самі) потреби?

9. Чи ви незалежні від своїх батьків, тестів і свекрух?

10. Чи нема між вашими родинами причин до непорозуміння і чи ці конфлікти поладнані?

11. Чи ви не почуваєте себе ніяково одне супроти одного?

12. Чи нема таких причин як недуга або потреба товариства, які приневолять вас шукати товариства поза домом в інших членів своєї родини?

13. Чи не буде таких обставин, що ви будете примушені жити із родиною або своякми під одним дахом, а коли так, то чи ви передумали це?

14. Чи ви розмовляли про свою релігійну віру?

15. Чи ви щирі християни і що ви розумієте під цим словом?

16. Чи ви відчуваєте якусь реальну поміч при молитві?

17. Чи будете молитися постійно разом від хвилини шлюбу?

18. Чи церква задовольняє всі ваші духові потреби?

19. Яку ролю грає у вас Причастя та Служба Божа?

20. Чи ви належите до тої самої церкви (релігії)?

21. Коли ви ріжної віри, то чи ви подумали поважно над тим, чи зможете погодитися щодо одної?

22. Чи ви маєте які таємниці одне перед одним і чи маєте намір їх промовчувати?

23. Чи є в подружжі якісь труднощі, що вас лякають?

24. Чи треба вам розяснити які неясні справи звязані з подружжям, заки поберетесь?

25. Чи не маєте ви якої недуги або нахилу до неї, а коли не знаєте про це, чи ви вже були у лікаря?

26. Чи ви знаєте текст присяги, яку будете складати у церкві і чи розумієте те, що обіцюєте?

27. Чи ви приготовили свій шлюб, згідно із власним бажанням так, щоб він залишився вам гарним спогадом на ціле життя?

28. Чи ви радились у справі шлюбу своїх батьків і свояків?

Нема сумніву, що багато молодих людей, які відповілиб собі на всі ці запити — може завагались би в останній хвилині. Але людська природа має до себе те, що всякі голоси розуму безсильні супроти голосу почування — закоханих, які надто часто стають сліпі та глухі.

—o—

ВІДЕНЬ — МІСТО ВИНАХІДНИКІВ.

Хто подумав би, що Відень, це місто винахідників? А проте так каже статистика. Столиця Австрії має навіть окрему установу — порадню для винаходів, засновану тому девять років виключно для чужини. На світі тисячі людей видумує всякі нові машини; вони хотілиб знати, чи зроблений ними винахід — перший і чи ориґінальний, отже звертаються до ріжних країв за інформаціями. Відень дав уже 10.000 порад в справі винаходів ріжним цікавим в Австралії, Абісинії, Новій Зеляндії, Голяндській Ґаяні, не рахуючи менше екзотичних країн. Хист до винаходів пояснюють віденці своєю любовю вигоди та комфорту. Вони пробують уліпшувати найзвичайніші предмети буденної обстанови. Найбільше винаходів є з машин, що влекшують комунікацію. Хибний є погляд, що нові машини будують виключно інжиніри або люди з технічною освітою. Чуємо, що професорка університету у Відні придумала кишенкове залізко до прасування, майор — новий тип лежака, студент торговельної школи — сірники, що горять, коли вогкі і якийсь священник новий порошок, що змазує всякий бруд із рук. У Відні мають намір заснувати банк, що давав би допомоги винахідникам, які моглиб споруджувати свої апарати, а не продавати свої проекти будькому і за безцін.

—o—

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЖОРСТОКІСТЬ.

Суд у Шікаґо побив рекорд щодо суворости супроти чоловіків. Цими днями він признав розвід якійсь Марек на тій підставі, що її чоловік поводиться з нею жорстоко. З опису справи шікаґської справи сцена виглядала так: Панство Марек вернулися пізно до дому з якоїсь збави. Їх завсіди зустрічав у коридорі улюблений песик. Песик був так навчений, що приносив нічні капці — насамперед пані дому, потім панові. Того вечора він помилився і приніс капці скоріше панові. Пан розлютився і вхопив пса так, що мало його не задушив. Його жінка зараз зложила всі свої манатки і заявила, що з таким брутальним чоловіком жити не може, бо поводитися грубо з її псом або з нею — це все одно. Судця признав вину чоловіка. Мабуть на тій підставі, що він повинен був знати, з якою жінкою жениться

НОВИЙ СПОСІБ, ЯК ЗДАТИ ІСПИТ.

На американському університеті Джова трапилася небуденна подія. Студент Е. Дрюмонд, що мав сідати до іспиту був зовсім непідготований. Ставши перед професорською комісією він зібрав усю силу волі на те, щоб загіпнотизувати всіх, що слухали його відповідей — професорів і студентів. Хоч він плів усякі дурниці, всі мали враження, що він дуже добре відповідає. Щойно по іспиті, який випав дуже добре, він признався до своєї штуки. Іспит скасували і його прогнали з університету. Коли вістка про це дійшла до преси, студент дістав дуже добру пропозицію виступати як гіпнотизер. Так він найшов відразу свою професію.

„Нема стації Львів-Підзамче!“

Від передучорашнього дня нема залізничої стації Львів—Підзамче! — Таке заявив делегатові одної нашої установи у Львові начальник зал. стації в Борщовичах, коли той делегат зажадав білету їзди 3. кляси залізницею словами „Львів—Підзамче, III. кляса“. — „Такей стації нема·“ — була відповідь п. начальника з Борщович. — „В такому разі, сказав наш делегат, я поїду без білету на Вашу відповідальність, п. начальнику“. — „Пан зупелне не поєдзє, бо без білету не маш пан встемпу на перон“. — „Побачимо“, — була відповідь нашого делегата.

І дійсно п. начальник намагався не допустити громадянина польської держави на перон, приказавши портієрові не впустити нашого делегата на перон. Алеж таке очевидне вкорочування прав льояльного громадянина не вдалося йому, бо в цю справу вдався вже й командант постерунку тай сам портієр зрозумів, що п. начальник переборщив у своїм шовіністичнім великопольськім засліпленні (пан начальник перенесений сюди з Познанщини). Коли надїхав поїзд, наш делегат зголосив негайно та добровільно відповідному кондукторові, що входить до вагону без білету, хоч і як начальник стації намагався довести до того, щоб наш делегат не мав нагоди зробити цього з власної ініціятиви та щоб виглядало, немов би він хотів їхати без білету та ошукати залізничий скарб. І показалося, що є стація Львів-Підзамче, бо кондуктор без зайвих перепон видав нашому делегатові такий білет їзди III кляси до стації Львів-Підзамче.

Питаємо, „куі боно“ це діється. Здається нам, що ані не на добро держави, ані не на добро польському народові, тільки мабуть на користь комусь третьому, який тільки руки затирає з радости на вид таких урядовців польської держави. І чи буде дотичний урядовець покараний?

Це один бік справи, а другий інший: Звідки приходить наш громадянин, чи наша установа — поносити карні оплати, спричинені такою поведінкою державного службовика?

Українську Парляментарну Репрезентацію просимо окремо занятися цією справою, бо вона стала відома й голосна на залізничій стації в Борщовичах та в околиці і в поїзді, що прибув на стацію Львів-Підзамче перед 20. годиною 9. VIII. 1937. р.

ДЕ НАШІ РЕМІСНИКИ?

(Допис зі Станиславівщини.)

Оповідає мені один знайомий:

Приїхав я до Станиславова, щоб закупити до своєї хати кахлеві печі. Пішов шукати за знаною мені фірмою п. Галібея. Нема, кажуть, випровадився до Львова. Питаю за іншими нашими фірмами — нема. Були ще якісь наші кафлярські майстри, але кажуть, що вони вже не наші. Нема ради, треба йти до чужої фірми і там замовити потрібну річ. Довідуюся, що там, як і в другій чужій фірмі, замовляють усі українці кахлеві роботи, між іншими бачив я великі замовлення о. Б. для єпископської палати, будинку духовної семинарії, давали тим фірмам роботу наші станиславівські Сестри, як теж багато представників українських установ і власників приватних домів. Нічого дивного — робота мусить бути зроблена, а нема своїх, треба йти до чужих.

Питаємось, де наші ремісники, чому звинув свою фірму п. Галібей, чому ніхто інший не осів у Станиславові? І чи не краще булоб, якби наша безробітна молодь, замісць шукати дуже залежного кавалка хліба на далекій чужині, бралась за ремесло і торговлю на рідній землі та заповнила ту прогалину, яку багато людей доброї волі так сильно відчуває? Не говоримо нічого нового, а всеж ці справи будуть у нас ще довго актуальні і пекучі.

Панове майстри кахлярські, дайте нам до Станиславова солідну українську фірму!

К.

Акція за приверненням монархії в Еспанії.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. Б. еспанський король Альфонс XIII. розвиває тепер оживлену політичну акцію за покликанням на еспанський престіл свого сина інфанта Дон Хуана. Він дістав освіту в англійських школах та має ліберальні погляди. Цікавиться мистецтвом та є дуже добрим спортовцем. З прикметами характеру та розуму єднає особистий чар та красу. Французька преса пише, що подружжя кн. Хуана дуже щасливе. Його дружина відзначається великими прикметами, що могли би помогти у відбудові монархістичної традиції в Еспанії.

МЕТОДИЧНИЙ НАСТУП НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

БІЛЬБАО, 11. 8. ПАТ. Радіо Саляманка повідомило вчора, що **національні війська посуваються на фронті Теруель методично наперед.**

САЛЯМАНКА, 11. 8. ПАТ. **Минулої ночі національні війська відбили наступи червоних на астурійськомy фронті, на відтинку Ілівіо. Червоні відступили з великими втратами. На арагонському фронті, на відтинку Альбарасін передні стежі національних військ посунулися наперед, не зустрічаючи більшого спротиву.**

СЕСТРА І СВОЯЧКА ПРІМО ДЕ РІВЕРИ НА ВОЛІ.

Сестра та своячка б. диктатора Прімо де Рівери, які сиділи у вязниці в Аліканте, внаслідок виміни вийшли на волю.

5 ЧЕРВОНИХ ЛІТАКІВ ЗБОМБАРДУВАЛИ КОРАБЛІ.

САЛЯМАНКА, 11. 8. ПАТ. Напад на три кораблі Англії, Франції та Італії коло Альжиру виконало пять червоних літаків, що ескортували два кораблі, які везли міжнародніх добровольців та воєнний матеріял.

Еспанські комуністи викінчують своїх союзників.

РІЗНЯ АНАРХІСТІВ І „ТРОЦЬКІСТІВ“.

ПАРИЖ, ПАТ. Численні кореспонденти паризьких щоденників з Валенсії і Барсельони заповідають, що червона Еспанія стоїть на передодні нових внутрішніх подій. Провідник еспанської соціялістичної партії, б. прем. Лярго Каваллеро, відсунений від влади під натиском комуністів, став на чолі коаліції невдоволених елементів з уряду Нехріна, себто анархо-синдикалістів, „троцькістівської“ партії та анархістичної молоді. Опозиція під проводом Каваллера протестує проти переслідування урядом Нехріна анархістів і катальонських „троцькістів“ та репресій спеціяльного делегата Валенсії ген. Позаса в Барсельоні і цілій Катальонії. Еспанські комуністи використали [illegible] Нехріна, щоби спаралізувати акцію анархістів і „троцькістів“. Тепер висунули гасло, щоб покликати совітську директорію на зразок московської диктатури, що заступить ослаблений уряд. Головою директорії був би мін. І. Юрієто. Частина війська, а саме ген. Лістер і Камесінос підтримали згадані проекти. На великім вічу у Валенсії ген. Камесінос критикував діяльність уряду і висунув домагання покликати директорію з необмеженими повновластями. Одночасно уряд веде боротьбу з анархо-синдикалістичними та „троцькістівськими“ організаціями. В Барсельоні уряд припинив багато синдикалістичних пресових органів. У Героні арештували понад 400 осіб за „троцькістівські“ симпатії. Більшість арештованих засудили на довголітню вязницю, багатьох розстріляли. В понеділок розстріляли політичного комісаря, анархіста Мена за накликування до повстання. Французька преса друкує вияснення троцькіста, який пише, що поліція вбила провідника анархістів б. мін. Ніна тому, що він виступав проти совітських агентів, які кермують тепер еспанською політикою.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

ВОРОХТА.

Назагал Ворохта цього року не переповнена, але українців літників є тут багацько. Також помічається великий наплив українських туристів, що йдуть або вертаються з Чорногори. Фізичне виховання, видно, вже дібралося до українських мязів; не лише наша жвава шкільна та студентська молодь обох полів, не лише старші українці з урядничих і кооперативних кругів, але й ремісничa молодь пробує розкошуватись туристикою. Стрічали ми м. ін. двох ремісників зі Львова, українців, що взявши собі на дорогу 40 зол., трохи кукурудзянки, чаю, тощо, забрили через Поділля, Покуття і гори на Говерлю, а ще мали 30 зол. і трохи припасів. Дай Боже таких більше!

На верхах українських Карпат та інших „шпицях“ видно цього року найбільше українських прогульковців (відрадне явище). Українці показуються добрими і совісними туристами. Інші влізливі меншини (головно крикливі) вдоволяються їздою: випробовують моторизацію в горах; трохи пересидять у схоронищах (на верхах їх не подиблете) й опісля оповідають чудеса та неймовірні пригоди зі своїх прогульок; ще вдвоє стільки виписують у листах.

Живчик українського збірного життя у Ворохті дуже живий. Ось уже третій український театр дає вистави у Ворохті, а саля завжди майже повна (і то щодня). Був тут театр Карабіневича (ім. Садовського), що пізніше виїхав до Микуличина; потім дав два концерти хор Котка, після нього приїхав театр ім. Тобілевича з Бенцалем, одним добрим коміком і жвавим ще Рубчаком; Андрія в „Запорожці за Дунаєм“ грав д-р Тисяк, як також одну ролю в „Ночі під Івана Купала“ (в „Ночі під Івана Купала“ в театрі Карабіневича виступав молодший Тисяк); тепер дає вистави театр Стадника (старшого) з милою і жвавою Стефою Стадниківною. „Нітуш“ у Стадника стягнула до салі українського „Народнього Дому“ у Ворохті рекордове число глядачів, саля була набита, як бочка селедцями. В неділю 8. серпня був великий фестин у Ворохті, що його дала читальня „Просвіти“.

Забав і розваг тут багато. Орхестра театру ім. Тобілевича уладжувала кілька разів в „Оселі“ пополудневу забаву з танцями, а раз дала свої вечерниці в салі „Нар. Дому“. Те саме робить орхестра театру Стадника. Збірні прогульки на ближчі і дальші гори, як також до Космача, Кут, Коломиї і туди до Скиту Манявського, Порогів, Битькова та навіть до Підлютого і дальше понад Бистрицю, відбуваються час до часу ріжними комбінованими способами.

Польських імпрез не було досі ніяких. Нема тут для них публики.

Щоб видалювали когось із прикордонної смуги, покищо не чути. Всеж одному (п. Ж.) заборонило староство недавно перебувати біля Попа Івана (в Буркуті) в українській бриндзярні. Перепустки до прикордонної смуги стримані, кажуть, — до 15. серпня ц. р.

У гуцулів помітне деяке отверезіння. Більше їх приходить на вистави та інші імпрези; вони частіше заходять по закупи до українських кооператив, як до жидів, більше, здається, стали працьовиті (починають управляти вже й городовину).

М.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Великий політичний процес у Луцьку.

48 МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ НА ЛАВІ ПІДСУДНИХ.

Перед окружним судом у Луцьку почався великий процес проти 48 молодих українців, яким акт обвинувачення закидає приналежність до ОУН і протидержавну акцію на терені Володимирщини і Лучччини.

Акт обвинувачення складається з трьох окремих частин. Найбільшу групу обвинувачених обіймає т. зв. володимирська група, до якої притягнули 34-ох підсудних з підс. Павлом Мигалем, Іваном Коханським, Василем Савичем, Віталієм Сухозанцем, Борисом Пашкевичем та Олександром Комаревичем на чолі. Володимирська група діяла теж і в Сокальщині.

Окремо обвинувачують підс. Івана Климова.

До третьої групи т. зв. ковельської зачислили справу 7-ох підсудних у проводі з Андрієм Марченком і Миколою Морозовичем

Всім підсудним закидає акт обвинувачення, що вони вишколювалися військово, зброїлися та намагалися всіми способами, навіть шляхом злочину, відірвати західно-українські землі від Польщі.

Акт обвинувачення каже, що ця солідарна спершу акція всіх підсудних розбилася згодом, коли деякі амбітні одиниці, зокрема підс. Коханський та Марченко намагалися створити на Волині окрему екзекутиву ОУН. Безпосередньо після непорозуміння на цьому тлі дійшло до арештувань. Арештовано коло 70 осіб, з чого на лаві підсудних засіло 42 особи.

Процес потягне кілька днів. Розправою проводить суддя **Закшевський;** вотують: с. **Августинович** і **Ґудз.** Обвинувачує прок. **Васілевський.** Підсудних боронять: **д-р В. Старосольський** і **д-р Ст. Шухевич** зі Львова та д-р Пілгірський з Ковля

Нова управа львівських міських театрів.

Новий директор львівських міських театрів Януш Варнецький ділився вчора із представниками преси своїми плянами. Сам він — актор і то талановитий, відомий нам уже з давніших своїх виступів у Львові, відомий режисер, і як видко було із його короткого та змістовного звіту — енерґійний, меткий орґанізатор. Під його проводом будуть знову два театри — Великий і „Ріжнородностей". Заанґажований ним ансамбль здебільша новий, складений із артистів ріжних сцен у Польщі, у 20 відсотках має нові сили, що щойно на львівській сцені здобуватимуть собі більше імя. Новий директор не повинен, на думку Я. Варнецького, затримувати давній ансамбль, бо навіть найкращі артисти на тій самій сцені костеніють і для публики буденніють. Тільки чотирьох артистів з давньої трупи залишиться: Леліва, Махальський, Мадалінський і Венцковський, — усі першорядні таланти. Деякі, що булиб побажані відійшли на інші сцени або за своїм попереднім директором.

Я. Варнецький має плян праці на три роки; якби і половину з нього міг виконати, то був би вдоволений. Він забуває, що театр це святиня, але теж і установа публичного вжитку, отже мусить годити „високий" репертуар із легким. Як із його реферату виходило — він добре ознайомлений з новинами польського та чужинного репертуару і є між цими новинами неодна високо вартісна та цікава песа. До деяких пес будуть заанґажовані артисти для гостинних виступів — не для латанини репертуару, а згідно з наміченим, підготовленим пляном.

Новий директор не щадив комплиментів львівській публиці, яка має славу літературно добре підготовленої, з вибагливим смаком. На представниках преси зробив він якнайкращі враження.

Військові орґани саботують вибори комсомолу.

У звязку з виборами нових орґанів „Комсомолу", „Комсомольська Правда" пише, що переведення виборів у комсомольських військових орґанізаціях зустрічається з перешкодами і трудностями багатьох наставників. Найчастіше практикованим способом саботування виборів є визначування у дні виборів комсомольцям варти, дижурів і т. д. У багатьох військових одиницях взагалі не відбулися з цих причин вибори.

НОВИЙ КАЛЄНДАР У СОВІТАХ.

Совітська преса подає, що окрема комісія совітської Академії Наук веде праці над редагуванням нового безбожницького календаря. При редагуванні нового календаря совітські „учені" стосують такі методи:

Дні тижня не мають ніяких назв. Таксамо місяці. Від вересня 1937. р. будуть наново обчисляти літа. Дотеперішню систему обчислювання літ від народин Христа зліквідують. Час від народин Христа до 1937. р. дістане назву „Капіталістичного періоду". Новий календар матиме тільки 30 днів. Комісія висунула пропозицію назвати неділю „Сталін", суботу — „Ленін". Місяці мають називатися на підставі важніших подій з історії революції.

Цю нову комісію зорганізували на окреме домагання Сталіна. У склад тієї комісії входять представники совітських безбожників. Можливо, що новий совітський календар увійде в життя вже від жовтня ц. р. (КНП).

ІСТОРІЯ СССР

Комісаріят освіти видав обіжник про введення у всіх совітських школах науки історії СССР. Обіжник вияснює, що цей предмет повинні викладати як історію Московщини, звертаючи при тім теж увагу на історію інших народів, що входять у склад СССР. Треба відмітити, що історії не вчили у совітських школах від жовтневої революції і СССР досі не має підручника історії, хоч комісаріят освіти визначив два роки тому нагороду у висоті 10.000 рублів за написання підручника історії

Пресова війна між Англією та Німеччиною.

На виселення трьох німецьких журналістів з Англії відповів німецький уряд домаганням, щоби британський уряд відкликав негайно кореспондента „Таймс-а" в Берліні, Нормана Еббата за його нельояльну діяльність супроти німецького уряду.

Одночасно з репресіями супроти кореспондента „Таймс-а" заповідають репресії супроти кількох інших закордонних журналістів.

У звязку з виселенням д-ра Лянґена з Льондону, в німецьких колах підкреслюють, що проти Лянґена англійці насторожені за його журналістичну діяльність в Римі, де він неприхильно для Англії насвітлював працю Ліґи Націй у звязку з італійсько-абісинською війною.

„Таймс" з обуренням пише у вступній статті, що німецьких журналістів виселили з Англії за діяльність, що не стоїть в ніякому звязку з журналістикою тоді, коли кореспондентові „Таймс-а" не може німецька влада закинути нічого, що виходило би поза рямці його журналістичних обовязків.

„Таймс" заявляє, що на випадок виселення Нормана Еббата не вишле іншого свого кореспондента до Берліна.

„Івнінґ Стандард" запевняє, що велике число німців в Англії є членами тайної німецької поліції. На загальне число 20.000 німців, які перебувають в Англії, понад 400 є членами тайної поліції. Вони слідкують за діяльністю своїх співгромадян і повідомляють Берлін про їх політичне наставлення та їхню працю.

НОВИНКИ.

— **Ревізії.** В Коломиї поліція перевела ревізії в домівці т-ва „Сокіл", читальні ім. Сковороди та в мешканнях кількох осіб. Забрано деякі папери. Ревізії стоять у звязку з розвязанням Українського Спорт. Союзу.

— **Вільні лікарські посади.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є вільні такі лікарські посади: 1) секундаря загального шпиталю у Стоплцях, асистента ґінек. шпиталю суспільної обезпечальні в Лодзі і Ченстохові; 2) домового лікаря сусп. обезп. у Зглеві пов. Старогард, Білій Підляській, Ченстохові, спец. ґінек. у Бересті; 3) окружного або районового лікаря у Бродниці пов. Пинськ (250 зол.), Острозі над Горинем (210 зол.), Свинюхах пов. Горохів (200 зол.), Скербешові пов. Замістя (150 зол.), Лісній Підляській (200 зол.), Колодні (200 зол.), Малогощі пов. Єнджеїв (250 зол.), 4) лікарів спеціялістів для працівників Рільного Банку у Львові; 5) шкільного лікаря в Кремянецькомуліцею; 6) районового лікаря у Смизі пов. Дубно (550 зол.); 7) вільна практика в Длутові пов. Пабяніце (360 зол.). Ближчі інформації дає секретаріят бюра праці, вул. М. Конопніцької 3. від год. 19—20, тел. 232—30.

— **Українїка.** В італійському тижневику „Фронте Уніко", що виходить в Римі, появилася стаття українського журналіста Остапа Шеліги з Києва п. н. „Український націоналізм".

— **Як ошукують емігрантів?** Еміґраційний Синдикат подає такий факт ошуканства емігранта, що приїхав до Франції: Рільний робітник В. Ш. з Конті пізнав на базарі якогось родимця, з яким скоро заприязнився. Цю приязнь він дорого окупив. Незнайомий мабуть належав до шайки ошуканців, які набирають еміґрантів на виміну грошей, даючи за повновартісні гроші — безвартсіні, давно стягнені з обігу рублі або марки, чи маловартісні грецькі драхми. Запропонував він Ш. виміну 1.000 долярів. Вправді ті гроші варта були 25.000 франків, одначе ошуканець заявив, що є в потребі і візьме лише 15.000 франків. Наївний еміґрант утішився такою трансакцією і без надуми зложив жадані гроші та навіть запросив ще ошуканця на обід. Колиж опісля пішов до банку, щоб виміняти з добрим зарібком банктнот, з острахом довідався, що це не 1.000 долярів, лише грецький банкнот, що представляє вартість... 180 долярів. Віддав справу поліції, але по ошуканцеві і слід застиг.

— **Не вільно винаймати вогких помешкань.** Міністерство внутрішніх справ видало обіжник до воєводів, президентів міст і голов повітових виділів, звертаючи увагу на конечність зберігати приписи щодо замешкання нових домів. Будівельна влада має непозволити на замешкання будинку, якщо він виказує такий степень вогкости, що може пошкодити здоровлю.

— **Поліціянт перед судом.** В карному суді у Львові розпочалася розправа проти б. передовика державної поліції Яна Форися, б. команданта поліційної станиці в Гумниськах, тепер осілого в Белзці равського повіту, під закидом ріжних провин для зиску і навіть звичайного присвоєння чужої власности, яких допустився в часі служби.

— **Китайська авантура у львівськім трамваю.** На площі Голуховського всіла до трамваю якась жінка і побачивши на лавці якусь іншу жінку кинулась на неї і почала її бити. Не помогла ні інтервенція пасажирів ні кондуктора — — війна двох пасажирок не вгавала. Щойно інтервенція поліцая положила край авантурі. На комісаріяті виявилось, що напасниця, жінка трамвайовця, помилилась, бо взяла пасажирку за любовницю свого чоловіка. Тому, що нападена не хотіла цього вияснення зрозуміти і заповіла судову скаргу — ціла авантура опиниться в суді.

— **Трагічне кохання і самовбивство ґімназійного абсольвента.** У Сяноці трапилася трагічна подія, яка закінчилася смертю молодого чоловіка. 24-літній Антін Куньчик закохався в молодій дівчині, яка відмовлялася вийти за нього замуж. Одного дня Куньчик рішився **відбути остаточну**

розмову зі своєю дівчиною. Коли дівчина знову відмовилась вийти, вийняв пістолю і хотів вистрілити. Пістоля затялась і дівчина наробила крику. Тоді закоханий утік. Щойно по 2 годинах вернувся знову до мешкання коханої і вистрілом у виски відобрав собі життя.

— Діяльність жидівського банку. В окружному суді у Львові відбулася розправа проти б. директора зліквідованої банкової кооперативи у Львові, що управляв фальшиву продажу облігацій на шкоду своїх клієнтів. Його засудили на рік вязниці з припиненням кари на три роки. Від закиду спроневірення виграної суми 10 тисяч, яка впала на будівельну облігацію Лявтерштайна увільнили.

— Присуд на мантія. У львівському окружному суді відбулася карна розправа проти голосного вбивника жінки капітана під Варшавою, 30-літнього афериста Стан. Альбера, засудженого варшавським судом на 10 літ вязниці. Альбер, перевезений під ескортою з Варшави, відповідав за ошуканства, які управляв свого часу у Львові, навязуючи знайомства з заможними жінками, від яких виманчував гроші. Між іншими жертвою його стала п. Кіршенбергова та її донька, від яких вимантив 1.300 зол. На розправі ошуканець подав, що походить вправді з Бурштина, але з вищого роду та що є власником пансіону в Славську. Покищо „мешкає у мокотівській вязниці у Варшаві". Розправа скінчилася засудженням Альбера на 10 місяців вязниці.

— Львівська хроніка. В цегольні Бавмана застрайкувало 50 робітників, тому, що не виплачено їм заробітків. — До Львова приїхала старшинська делегація німецької поліції, що оглядають більші поліційні осередки в Польщі, познайомлюючись зі всіми родами поліційної служби. — 20-літня Стефанія Войтович рішила розпрощатися з життям напившись сільного квасу.

— Пожежі. В Переволочній пов. Золочів згоріла загорода Мих. Домарецького з цьогорічним збором. — В Олеську жертвою пожежі стали дві загороди. — В Коліндянах згоріла стирта, що складалася із 100 кіп збіжжа.

— Краєва хроніка. У Скоморохах Старих пов. Рогатин напало на Михайла Януша чотирьох людей і пробували відобрати йому 158 зол., які він дістав за проданого вола. Коли Януш ставив опір, напасники подерли на ньому вбрання, заткали йому рот травою і втікли. — В Синевідську Вижньому 7-літній Богдан Підгорецький дістався під вагон лісової залізнички і згинув на місці. — В Старому Самборі завалився мур при перебудові керниці, причому згинув Микола Ігнатович, а Миколу Гринниха в тяжкому стані відставили до шпиталю. — В Борщеві повісився 15-літній Василь Білавка зі страху перед відповідальністю за крадіж 94 сотиків. — У Лянах пов. Камінка Струм. лісничий Кеніг пострілив з револьвера Ф. Мрочковського, якого приловив коло вбитої серни. — У Дмитровичах пов. Мостиська 56-літня Марія Іванечко в часі сварки вбила сокирою свого 76-літнього чоловіка Івана. — У Стрию завалилася стіна одноповерхової камениці Мойсея Вольмана при вул. Міцкевича ч. 3. Жертв у людях не було, лише мешкання Йосифа Гамалія зовсім знищене. — У Рожнятові пов. Долина Михайло Ягайлович, маніпулюючи револьвером пострілив Василя Шлапака в живіт і руку. Раненого відвезли до шпиталю.

— Кара за святотатство. В Н. Санчі відбулася судова розправа проти 18-літнього Теодора Молодця, що вкрав із гр. кат. церкви в Матієві золоту чашу зі св. Тайнами, які під церквою висипав на землю. Чашу розбив і продав корчмареві за кілька папіросів. Його засудили на півтора року вязниці і 5 літ у заведенні для непоправних.

— З Польщі. В Лодзі скінчив самогубством 47-літній Герман Генерт, власник відомої фабрики капелюхів, з причини грошевих клопотів. — У Каліші згорів млин братів Ковальських з усім уладженням і запасами збіжжа та муки. Страти обчисляють на 440 тисяч зол.

— Напад на льотерійну колектуру. На контору пральні, в якій находилася також контора льотерійної колектури, при вул. Гроховській у Варшаві напали два мужчини. В конторі находилася тільки 20-літня експедієнтка Красовська, що саме переодягалася. Напасники кинули її на землю і заткавши їй рот, захопили із шуфляди готівку і втікли. На зойк експедієнтки прибігли прохожі та звільнили її з увязи. Кільки грошей стало добичею бандитів, не знає. Справою занялася поліція.

Перед порозумінням Чехословаччини з Німеччиною.

НАРАДИ ДИПЛЬОМАТІВ ПІДЧАС ПРОГУЛЬОК В АЛЬПИ.

Візити міністрів чужих держав в Австрії під покришкою прогульок у Альпи потверджують переконання про важні політичні наради.

Нині надійшли вістки одночасно з Риму, Відня і Будапешту про приїзд до Тиролю італійського міністра закордонних справ гр. Чіяно, де він відбуде нараду з мадярським міністром закордонних справ Канею після наради німецького міністра закордонних справ фон Нойрата з австрійським державним секретарем д-ром Шмідтом. Кружляють поголоски, що темою нарад є справа порозуміння між Чехословаччиною і Німеччиною. В цій справі йде тепер дискусія між Прагою і Берліном на сторінках преси. Між обома столицями виявляється розбіжність думок щодо того, чи це має бути двосторонне порозуміння чи спіратисьме на збірній основі. Справою цього порозуміння цікавиться живо Австрія, Мадярщина та Італія і тому дипльомати ведуть такі оживлені розмови.

З дулами гармат на Шанґгай.

ШАНГГАЙ, 11. 8. ПАТ. До пристані Шанґгай причалили два великі і чотири менші японські кораблі в боєвому порядку з дулами гармат, зверненими на фортифікації. Переїзд попри форти Ву-Сунг відбувся без інциденту. Крім того у пристані стоїть ще 12 кораблів японської воєнної фльоти.

ДОМАГАЮТЬСЯ ШВИДКОЇ АКЦІЇ.

ТОКІО, 11. 8. ПАТ. Крім щоденника „Асагі" японська преса домагається від уряду швидкого розбиття „китайців".

Агенція Домеї повідомляє, що цісарська армія не хоче, щоби китайці ошукали її пропозиціями, запевняючи, що китайці хочуть скористати на часі. Японські політичні кола бажають швидкої воєнної акції і ведення переговорів щойно по оконечнім погромі китайських військ, щоб оминути помилки, що її допустилась японська політика в Шанґгаю в 1932. р.

ПЕРШИЙ БІЙ ЯПОНЦІВ З ВІЙСЬКАМИ МАРШ. ЧАНҐ-КАЙ-ШЕКА.

ТОКІО, 11. 8. ПАТ. Агенція Домеї повідомляє, що **японські війська вперше зударилися з військами центрального китайського уряду недалеко переходу через китайський мур у Нанкав (60 км. на захід від Пекіну). Тепер японська важка артилерія обстрілює китайців.**

КОНТРОЛЯ НАД РАДІОСТАЦІЄЮ І ПОШТОЮ

ТІЄН-ТСІН, 11. 8. ПАТ. Японський консулят вислав ноту до консулятів інших держав у Тієн-Тсіні з повідомленням, що **японська влада обійме контролю над радіостацією** на території британської концесії і над китайським телеграфічним урядом на території французької концесії.

РЕВІЗІЇ В ПЕКІНІ ЗА ПРОТИЯПОНСЬКОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ.

ПЕКІН, 11. 8. ПАТ. Китайська поліція перевела ревізії у книгарнях шукаючи протияпонської літератури й агітаційних друків Куомінтанґу. Японські команданти на нараді в Пекіні рішили не вводити змін в орґанізації влади Гопеї і Чагару. Китайське військо осаджується в околиці Нан-кав та Ен-Чінґ. Китайська поліція шукає за комуністичними агітаторами та протияпонськими діячами.

Масові розстріли совітських залізничників.

72 СМЕРТНІ ПРИСУДИ В ІРКУТСЬКУ.

МОСКВА, 11. 8. ПАТ. „Восточная Сибірская Правда" повідомляє, що **на виїзній сесії колеґії військового найвищого суду СССР в Іркутську відбувся процес проти 72-ох залізничників східно-сибірської залізниці. Їх обвинувачували за „троцькізм", саботаж, шпигунство в користь чужих держав і свідоме викликування залізничих катастроф, що потягнули за собою багато людських жертв. Всіх 72-ох підсудних засудили на смерть і присуд виконали.**

Московська преса промовчала цю вістку і взагалі промовчує всі смертні присуди на Далекому Сході. В останніх двох місяцях на Далекому Сході розстріляла Г. П. У. 311 совітських залізничників.

УСПІШНИЙ МАНЕВР НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЙСЬК.

САЛЯМАНКА, 11. 8. ПАТ. На відтинку Хіхар на полудне від ріки Ебро національні війська заняли місто Белділля і завдали червоним важкі втрати.

САРАҐОССА, 11. 8. ПАТ. 5-ий корпус національної армії перевів маневр з окруженням і загрозив червоним між Торіль та Віллель. Червоні, побоюючись окруження, відступили у напрямі Торе Саха на шляху до Теруель.

—o—

КОНГРЕС СІОНІСТІВ ПРОТИ ПОДІЛУ ПАЛЕСТИНИ.

ЦІРІХ, 11.8. ПАТ. Конгрес сіоністів приняв 300 голосами проти 58 резолюцію у справі продовжування переговорів з В. Британією. Конгрес відкинув плян поділу Палестини.

—o—

Спорт.

Перша стріча України з чужим закордонним противником.

Хоч Україна осягнула останніми роками доволі високий спортовий рівень, здобула собі масу прихильників та закріпила свої фінансові підстави, всеж таки не мала досі змоги розіграти змагань із поважнішими закордонними противниками. Правда, Україна грала у Львові двічі з Русею та з Довбушем, але тоді обі ці дружини не репрезентували ще високого рівня, тому теж не можна було оцінювати гри нашої дружини в порівнанні із закордонними професійними дружинами. Щойно цього року рішився провід України спровадити відому професійну дружину мадярських футболістів із Дебрецину — Бочкай.

Недільний противник України має вже впроблену славу на футболевім европейськім ринку. Ця дружина відбувала вже нераз поїздки по Европі і навіть по Африці та всюди могла почванитись якнайкращими успіхами. Вже навіть цього року підчас ювилею Краковії перемігі Бочкай у Кракові мистця Австрії Адміру. В мадярській державній лізі займає Бочкай шосте місце і є одним із найсильніших мадярських клюбів.

Змагання України з Бочкаєм будуть цікаві ще й тим, що дадуть змогу порівняти відношення сил України з Русею, бо Русь осягнула цього року нерішений вислід із Бочкаєм.

Ясно, що недільні змагання України з Бочкаєм викликали у Львові величезне зацікавлення і можна сподіватись на цих змаганнях рекордової скількости глядачів.

У суботу 14. ц. м. Бочкай грає з Гасмонеєю. Як передмеч відбудуться в суботу змагання резерви України з дуже сильною А-клясовою дружиною З. З. К., в неділю Голь — Гасмонея II. Суботішні мечі відбудуться на грищі Цитаделі в год. 3-ій і 5-ій, недільні на грищі Погоні теж в год. 3-ій і 5-ій.

КІНА.

АПОЛЬО: „Свята та її блазен"
АТЛЯНТИК: „Замок тайн".
ВАНДА: 1) „Робін Гуд з Ельдорадо", 2) „Ніч на Трансатлянтику".
ҐРАЖИНА: „Вибухова бльондинка"; „Небезпечний флірт".
ЕВРОПА: „Заборонене щастя".
КАСИНО: „Ти, що в Гострій світиш Брамі".
КОПЕРНИК: „Рожа".
МАРУСЕНЬКА: „Пострах опери" з Борисом Карловим.
МЕТРО: „Кеніґсмарк" і „Дві Івасі"
МІРАЖ нечинне.
МУЗА: „Ніч в опері". „Руки замкнули".
ПАЛЯС: „Фляєр ч. 13".
ПАКС: нечинний.
ПАН: нечинне.
РАЙ: „Пісня її матері" з Март. Еґерт.
СВІТ: „Несамовитий дім" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Жовтий скарб" і ревія „Рефрени".
ТОН: Ню-Йорк-Сан Франціско.
УТІХА: „Герой Тексасу" і ревія
ХИМЕРА: „Для тебе Маріє".

ФОТОПЛЯСТІКОН
(вл. Марійська 5).
„Тіньовий шпиль Цуґшпіце"

ЗАКОРДОННЕ РАДІО

Четвер, 12. серпня 1937.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.45 Розр. музика Бетовена, 20.10, 21.00 Вечір танку, БІЛГОРОД 20.00 Арії та пісні, 21.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Скрипка, 18.30, 19.00 Сальон. музика, 20.00, 21.00, 22.00 „Янош Вітез" оп. Качога, ВІДЕНЬ 10.50 Сільська музика, 15.15 Для дітей, 17.20 Пісні, Греееман сопран, форт., 17.40 Російські пісні, Балабан баритон, 19.25, 20.00 „Ам Вортерзе" звуки Каринтії, 21.00, 22.00 Симфон. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Військ. орх., 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Гумор у пісні, КОШИЦІ 13.20, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Сопран і тенор, 19.00, Розр. концерт, 21.00, 22.00 Вечір опер „Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, „Комбатіменто е Кльорінда" Монтевердія, МІНХЕН 16.00 Музика для кожного, солісти, 17.00, 18.00 Концерт, 19.00 Веселий концерт, 21.10 Форт. квінтет ес-дур Шумана, ПРАГА 12.35 Сальон. квартет, 19.45 Концерт, Двожакові твори, 20.50 Ракош-Ракочі" балет Яначека, орх., хор. солісти, 22.25 Сучасна турецька музика, РАДІО ПАРІ 13.15, 15.45, 19.30, 19.45 Спів, 16.45, 18.00 Театр Улиці, 20.30, 21.00, 22.00 „Продана наречена" оп. Сметани, РИМ 17.35 Концерт квартету 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, 22.10 Концерт хору і оп. співаків.

Пятниця, 13. серпня 1937.

БЕРЛІН 17.00 Берлінські композитори, 18.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.30, 21.50 Циг. музика, 18.45 Італ. пісні, 22.55 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 13.10 Концерт капелі, 15.15 Музика на скр. і форт. (для молоді), 16.05 Симф. музика, 17.20 Твори Пасторія, 19.25 Муз. інтермецо, 21.50, 22.00 Пісні й пісеньки, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Діточі пісні, 18.00 Соната г-моль Регера, 19.00 Веселий вечір, 22.20 Барвна музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Концерт віденського тріа гітаристів, 18.50 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Віденська кров" оп. І. Штравса, МІНХЕН 9.00, 12.00 Концерт, ПРАГА 17.05 Концерт фільг. орх., 20.25 „Весна" лір. сюїта Ферстера, 21.15 Секстет ес-дур Бетовена, РАДІО ПАРІ 13.15, 19.15, 19.45 Спів, 14.30, 15.00 Театр Улиці, 16.00 Камер. муз., 19.00, 20.30 Форт., спів, РИМ 17.15, Камер. муз., 18.50 Розр. музика, 21.00 Орх. концерт, 21.30 Вок.-інстр. концерт, ШТУТТГАРТ 21.15, 22.00, 23.00 „Ловці перел" оп. Бізета.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО

Четвер, 12. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Як дійти до доброго бугая, 12.25 Концерт орх., 13.55 Легка музика з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Для дітей: Пригоди пана від природи, 16.15 Симфонія ц-моль оп. 67, з гр. пл., 16.50 Як господарять англійки, 17.05 Орх. концерт, 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Вулиці великого Львова, 18.05 Суспільна гутірка, 18.10 Пісеньки з гр. пл., 18.15 Жорж Буланже у ролі композитора й виконавця, гр. пл., 18.30 Заг. скрипька, 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уляи: „Драма в природі", 19.40 Актуальна гутірка, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Розр. концерт: орх., баритон, сопран, форт.; у перерві коло год. 20.45 Вечірний денник, хліборобські вістки, 21.45 Серпневі вечорі, 22.00 Концерт солістів, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Огудіо молодих: Другий пір жартунів.

Пятниця, 13. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Дебісі-Равель: Сарабанда, симф. орх., гр. пл., 12.25 Популярна музика дутої орх., 13.55 Легка музика з гр. пл.; у перерві в год. 14.05 Гутірка соколів ККО, 14.35 Пісні й гутірка з піккольоні, 14.55 Львівська біржа, **15.00 Українські пісні, з гр. пл.,** 15.35 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гутірка з хорими, 16.15 Концерт мар. капелі, 16.45 Мармурове місто посеред соснових сіл, 17.00 Концерт солістів: скр., форт., 17.50 Як відкрито бактерії, 18.00 Туристичний інформатор, 18.05 Легка музика з гр. пл., **18.30 Східні чи західні впливи в архітектурі, гутірка в українській мові інж. Мир. Німцева,** 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Орх. концерт, 19.50 Спортові вістки, 20.00 Ідемо на води, муз.-літер. авд., 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Танк. музика, 21.45 Серпневі вечорі, 22.00 Спів. ресітал А. Шлемінської: у програмі італ. нар. пісні, 22.30 „Алярм! горить!" трансм. із пожежної сторожі, 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольог. комунікат, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Радіокутик.

МАРКОНІ ПРО РАДІОАМАТОРІВ.

В одному із своїх листів Марконі писав: — „Якщо аматор зумів осягнути щось нового, то це є вже подією. Маю до них якнайліпші побажання".

В одній книжці присвяченій геніяльному винахідникові, наводять такі слова його про радіоаматорів:

„Власне вони були тими, що своєю невпинною працею причинилися багато разів до дальшого розвитку. Вони були незнані підчас своїх досвідів і залишилися незнані, коли якесь досліджения вдалося і причинилося до удосконалень. Радіоаматори цілого світу зорганізовані. Вони знаходяться в постійному звязку, групами або поодиноко. Їх розмови торкаються тільки практичних проблем і проб та здобутих досвідів, які вповні стають корисні, коли йде про цілість проблеми".

В історії розвитку радіотехніки повні заслуг праці радіоаматорів не будуть забуті. Належиться їм подяка за те, що вже зробили, а признання Марконія повинно бути для них спонукою для дальшої праці в цій ділянці.

БІРЖА.

Гроші.

Львів, дня 11. серпня 1937

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·33, 88·90, Доляри американські 5.29·50, 5.27·00, доляри канад. 5.29·00—5.26·50, Фльорени год. 292·72—291·00, Франки фр. 19·93—19·81, Франки швайцарські 121·80—121·00, Фунти анґл. 26·46—26·30, Гульдени данц. 100·2.—99·80, Корони ч. 17·80—17·00, Кор. дан. 118·09—117·25, Кор. норв. 132·88—131·90, Корони шв. 136·43—135·45, Ліри італ. 25·00—23·50, Марки фінлянд. 11·70—11·20, Марки нім. 137·00 — 135·00, Шилінґи австр. 99·20—98·50, Тель Авів 26·25—26·00, Марки нім. срібні 149·00 146·00

Папери.

Банк Польський 106·50, Лільпоп 50·75 Вугіль 23·25, Стараховичі 32·25, Габербуш 39·00, Островець 26·50, 26·25.

Тенденція дещо сильніша

Акції.

4 і пів проц. внутр. 57·00, 57·25, 3 пох. інв. 1 ем. 69·00, 2 ем. 65·38, серія 83·00, 4 прем. дол. 39·25, 4 проц. консол. 58

Тенденція удержана.

Збіжжя

Львів, дня 11. серпня 1937

Пшениця одностайна черв.	27·25—27·50
Пшениця збірна червона	26·25—26·50
Пшениця одностайна біла	27·50—27·75
Пшениця збірна біла	26·50—26·75
Жито шт. І.	22·00—22·25
Жито шт. ІІ.	21·75—22·00
Ячмінь одн.	20·00—20·50
Ріпак озим.	58·00—59.00
Ріпак літний	49·00—49·50
Мука пшен. І. 0-30%	44·00—44·50
Мука пшен. І. 0-50%	42·00—42·50
Мука пшен. І. 0·65 %	40·00—40·50
Мука пшен. ІІ. 30-60%	36·00—36·50
Мука пшен. ІІ. 50-65%	32·50—33·00
Мука пшен. ІІІ. 65-70%	25·00—25·50
Мука пш. паст.	20·00—21·00
Мука пшен. разова 0-95%	31·75—32·25
Висівки житні	14·50—14·75
Висівки пшеничні грубі	15·75—16·00
Висівки пшеничні середні	15·25—15·50
Висівки пшеничні міялкі	16·25—16·50

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 11. серпня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в опак. 2·80 зол.
молоко . . . . 14—15 сот.
яйця . . . . 3·10—3·20 зол.

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко зниженa.

ОПОВІСТКИ.

З нагоди вінчання п. **Наталії Бігус** з п. **Леонідом Яблонським**, яке відбулося у Черчи 9. ц. м., зложили Новоженці в нашій Адміністрації замість повідомлень 10 зол. на **Українських Інвалідів**, а від весільних гостей 23.50 зол. на **Політ. Вязнів**.

Дирекція Гімназії і Ліцею Тов. ім. Лесі Українки в Луцьку, подає до відома, що **вступні іспити відбудуться 2 вересня ц. р.** До прохання до Гімназії треба додати метрику народження і шкільне свідоцтво, — до Ліцею — метрику народження і свідоцтво скінчення 4 кляси гімназії нового типу. Прохання приймає канцелярія: Луцьк, ул. Плоцька 20. **Дирекція.** 1490 1—2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

МОЛОДИЙ ІНТЕЛІҐЕНТ шукає якоїнебудь праці. Може продавати в крамниці, давати лекції, доглядати недужого. Скромні вимоги. Зголошення: Дівнув, Посте рестанте, лег. № 68. 1404 1—3

КУПНО - ПРОДАЖА

В ПОВІТОВОМУ літнищевому місті, добре проспepyючий споживчий склеп (єдиний український) — з причини виїзду власника до іншого міста — до продання на догідних умовинах. Інформації: інж. І. Попович, Станиславів, Голуховського 17 1389 3—3

ПРОДАМ У ЛЬВОВІ дім партеровий, 3-кімнати, кухня, великий передпокій і веранда, електрика, великий овочево-ярииний город. 10 хвилин до трамваю, 2 хвилини до автобусу, гарна околиця **тільки українцям.** Зголошення до „Діла", „Догідне для емерита". 1407 1-3

КУПЛЮ за готівку під більшим містом, навіть підгірській околиці невеликий хутір, що надавався би під садоводство. Конечні ґрунта першої кляси, великий будинок мешкальний, поблизче шоси і залізниці. **Луцк скритка почт. 131.** 1408 1—3

МЕШКАННЯ

СОНЯШНИЙ ПОКІЙ винайму. Голоситись від 15—16 год. при вул. Клушинській ч. 12, І. пов. мешк. 4. 1392 3—3

КРАМНИЦЯ двофронтова зараз до винайму. Гродіцьких 11. Відомість у сторожа. 2/22

РІЖНІ

АДВОКАТ з доброю практикою замінить свою канцелярію в місті Окружного Суду на Поділлю на канцелярію в іншій місцевости, або приступить як спільник до проспepyючої канцелярії. Зголошення до Адмін. „Діла" під „І. Б." 1388, 3—3

РОБОЧІ УБРАННЯ І ПЛАЩІ найдешевше джерело Виробия „ПАЛЮМ", Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 9-10

КОМПЛЕТНІ кухонні виправи, замки безпеки Уале, Сальво, Уніон; апарати Века; залізні ліжка, шведські ножиці бляхарські Берга— поручає РЕНГШНЕР Легіонів 37. 1372 4—5

ЦЕМЕНТ, вапно і бляху закупите дешево у Роздільні „Центросоюзу". Львів, Зіморовича 20. 1383 3—3

ГОДИННИКИ, біжутерію направляє прецизійно, продає найдешевше, Рудий, Сикстуська 35. 1193 3—5

ДИКТИ, ФОРНІРИ найдешевше джерело закупу **М. Гаммер і СИН Львів, Зьрудляна 3.** тел. 271-14. 1406 1—15

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.